

**„Koncepce prevence kriminality
ve městě Brně na léta 2013–2016“ -
„Městský program prevence
kriminality v Brně“**

OBSAH:

I. ÚVOD.....	3
II. VYMEZENÍ POJMŮ.....	4
III. OBJEKTY PREVENCE KRIMINALITY.....	5
IV. STRUKTURA PREVENCE KRIMINALITY.....	5
V. ÚROVNĚ PREVENTIVNÍCH AKTIVIT.....	6
VI. KONCEPCE PREVENCE KRIMINALITY VE MĚSTĚ BRNĚ	6
VII. SYSTÉM PŘEDKLÁDÁNÍ, PROJEDNÁVÁNÍ A SCHVALOVÁNÍ MATERIÁLŮ PREVENCE KRIMINALITY VE MĚSTĚ BRNĚ.....	9
VIII. AKČNÍ PLÁN.....	10
IX. MANAŽEŘI PREVENCE KRIMINALITY.....	14
X. PRACOVNÍ SKUPINA PREVENCE KRIMINALITY.....	15
XI. ZPŮSOB VYHODNOCOVÁNÍ.....	15
XII. DLOUHODOBÉ ŘEŠENÍ OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY NA ÚROVNI MĚSTA BRNA.....	16
XIII. ZÁVĚR.....	16

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Analytická část.....	17
Příloha č. 2 – Hodnocení plnění „Koncepce prevence kriminality ve městě Brně na léta 2008–2012“.....	32

I. ÚVOD

Motto:
„Je lépe zločinu předcházet,
než ho trestat.“

Tuto větu napsal v roce 1764 Cesare Beccaria, otec klasické kriminologie.

Vláda České republiky si v roce 1993 tuto pravdu znovu uvědomila v okamžiku, kdy nárůst počtu registrovaných trestných činů, započatý po listopadu 1989 souběžně s hlubokými společenskými přeměnami, v některých položkách přesáhl i hodnoty 300 %. Ve stejném období ale počet objasněných trestných činů vzrostl pouze o 35 % a počet stíhaných pachatelů o 50 %.

V roce 1993 proto česká vláda ve svém usnesení č. 22/1993 uložila zpracovat program sociální prevence a prevence kriminality a ke konci roku 1993 bylo usnesením vlády ČR č. 617/1993 rozhodnuto o vytvoření Republikového výboru pro prevenci kriminality jako meziresortního koordinačního a metodického orgánu při Ministerstvu vnitra ČR. Usnesením vlády ČR č. 341 z 15. 6. 1994 byl schválen Program sociální prevence a prevence kriminality – aktuální stav a východiska do roku 1996 a usnesením č. 137 z roku 1996 byly poprvé uvolněny finanční prostředky ze státního rozpočtu na realizaci tohoto programu. Systém vynakládání finančních prostředků ze státního rozpočtu na preventivní účely byl schválen usnesením vlády ČR pod č. 491 ze dne 25. 9. 1996.

Od této doby bylo též město Brno zahrnuto do sítě měst, která na svém teritoriu uskutečňují nejrůznější typy preventivních programů. Síť zaručovala možnost dosáhnout ve vybraných dílčích projektech na státní účelovou dotaci. Nejprve jako Komplexní součinnostní program prevence kriminality a primární protidrogové prevence na místní úrovni 1996–2000, od roku 2000 do roku 2004 jako Program prevence kriminality na místní úrovni a počínaje rokem 2005 jako Program prevence kriminality – Partnerství. V roce 2008–2012 se realizoval Městský program prevence kriminality. Od roku 2005 byl zahájen Program prevence kriminality Jihomoravského kraje, který však po dvou letech přestal vypisovat dotační tituly. Po přijetí nové celostátní Strategie prevence kriminality na léta 2012–2015 usnesením vlády ČR č. 925 ze dne 14. 12. 2011 zanikla poprvé od roku 1996 městská úroveň prevence kriminality a veškeré projekty s žádostí o státní účelovou dotaci musejí být postupovány z úrovně statutárního města Brna Krajskému úřadu Jihomoravského kraje k doporučení.

Ve statutárním městě Brně byl již 20. 4. 1995 schůzí Rady města Brna č. R2/018 schválen harmonogram uskutečnění jednotlivých kroků Koncepce a programu prevence kriminality ve městě Brně – Komunální prevence kriminality, v souvislosti s tím 1. 5. 1995 vzniklo Koordinační centrum prevence kriminality. Na schůzi RMB č. R2/029 dne 3. 8. 1995 byl schválen Statut a jednací řád Městské rady pro prevenci kriminality.

V části I bod 1 se píše: „Městská rada pro prevenci kriminality (dále jen Městská rada) je metodickým orgánem zřízeným v souladu s usnesením Rady města Brna s cílem odstraňování příčin kriminálního jednání občanů města Brna.“

Počínaje rokem 2013 (po schválení Strategie prevence kriminality na léta 2012–2015 usnesením vlády ČR č. 925 ze dne 14. 12. 2011) startuje nový program pod původním názvem – Městský program prevence kriminality (dále jen Městský program). V případě, že statutární město Brno bude dodržovat strategii a prováděcí dokumenty MV ČR a KÚ JMK, bude mu umožněno čerpat státní dotaci po dobu trvání nové strategie. V opačném případě bude z úrovně kraje, případně Republikového výboru pro prevenci kriminality vyřazeno. Povinností města je rozhodnutí Zastupitelstva města Brna o přistoupení k realizaci Městského programu a splnění dalších povinností, které vyplývají a v průběhu let 2013–2016 vyplynou

z usnesení Republikového výboru pro prevenci kriminality. Jednou z nich je i schválení této koncepce.

II. VYMEZENÍ POJMŮ

Kriminalita je z právního hlediska souhrn trestných činů spáchaných na určitém území za určité období – je to **rozsah kriminality**.

Úroveň kriminality je poměr počtu trestných činů k počtu trestně odpovědných osob.

Kriminalita zahrnuje ze sociologického hlediska kromě trestných činů i činy, které nejsou trestné, ale jsou společensky škodlivé (např. prostituce, konzumace drog, sympatizování s extremistickými hnutími, rasistické a xenofobní postoje).

Kriminalita zjištěná je ta část kriminality, která je stíhána Policií ČR a je evidována ve statistice Policie ČR.

Kriminalita stíhaná je ta část (zjištěné) kriminality, kde byla podána žaloba a obžalovaný byl souzen. Je evidována ve statistice Ministerstva spravedlnosti.

Kriminalita skutečná je veškerá kriminalita, tj. zjištěná i nezjištěná (latentní).

Latentní kriminalita je ta část kriminality, která nebyla nikdy zjištěna, tím méně objasněna, stíhána a potrestána. Podle odborníků se většinou vyskytuje v případech korupce (např. u korupce se odhaduje, že skryto zůstává téměř 100 % všech transakcí), neplacení výživného, neoprávněných zásahů k domu či bytu, podvodů s nemovitostmi, podvodů při zaměstnávání jiných osob, pašování zboží, nedovoleného ozbrojování, týrání zvířat, pomluv se závažnými následky, nákupu kradeného nebo jinak nepoctivě získaného zboží, neoprávněného podnikání, obcházení daňových povinností, pojišťovacích podvodů, celních podvodů, v oblasti ekonomické kriminality apod.

Celkový stav kriminality zahrnuje počty registrovaných trestných činů a pachatelů.

Prevence kriminality je vedle represe součástí trestní politiky státu. Z pohledu teorie je prevence kriminality součástí kriminologie, která zkoumá zejména osobu pachatele, osobu oběti a zabývá se možnostmi kontroly kriminality.

Kriminologie je empirická věda spoléhající se více na pozorování skutečnosti než na teorii; je to věda multidisciplinární, víceoborová, mezioborová.

Politika prevence kriminality je součástí bezpečnostní politiky státu, která je hlavním nástrojem kontroly kriminality. Představuje ofenzivní strategii kontroly kriminality, jež spoléhá především na nerepresivní prostředky. Zabývá se eliminací sociálněpatologických jevů a snižováním motivů a příležitostí k páčání trestných činů. Zahrnuje soubor nerepresivních opatření, tedy veškeré aktivity vyvíjené sítí spolupracujících subjektů, které směřují k předcházení páčání kriminality a snižování obav z ní.

Okruh subjektů preventivní politiky zahrnuje mimo orgány činné v trestním řízení i další subjekty, např. nerepresivní orgány veřejné správy, síť nestátních neziskových a církevních organizací a dalších zájmových sdružení občanů, některé typy školských zařízení, ale i podnikatelské subjekty a jednotlivé občany. Na místní úrovni zahrnuje i další aktéry prevence v řadě specifických oblastí. Jsou to např. metodici prevence na školách, romští asistenti, pracovníci Preventivně-informační skupiny na úrovni územních odborů a krajských ředitelství Policie ČR atp. Specifickou úlohu plní Probační a mediační služba ČR, jejíž preventivní aktivity souvisejí především se zákonem č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže. K aktérům prevence náleží poskytovatelé sociálních služeb, zařízení sociálních služeb včetně sociálního poradenství (např. domy na půli cesty, nízkoprahová zařízení, terénní sociální pracovníci, sociální kurátoři apod.) a orgány sociálně-právní ochrany dětí (viz zákon č. 359/1999), kde hrají rozhodující roli orgány obce, městských částí, školské orgány a zařízení.

III. OBJEKTY PREVENCE KRIMINALITY

1. Kriminogenní faktory jsou rizikové činitele, které vyvolávají, usnadňují nebo podporují páchaní trestných činů.

- Jsou to jednak subjektivní faktory, které souvisejí se strukturou osobnosti, s psychickými a fyzickými vlastnostmi a chováním jedince.
- Druhou oblastí jsou pak objektivní faktory, které se týkají celé společnosti a působení zejména v oblasti politiky, ekonomiky, práva, státní správy a samosprávy, sociální struktury, kultury v nejširším slova smyslu, včetně morálky, mezilidských vztahů, rodiny a sdělovacích prostředků. Výčet nalezených faktorů nemůže být nikdy úplný a definitivní. Při výzkumu Institutu pro kriminologii a sociální prevenci z roku 1998 jich bylo nalezeno 150.

Pro naši potřebu stačí definovat kriminogenní faktory jako **sociální prostředí, příčiny a podmínky kriminality**.

2. Potenciální i skuteční pachatelé trestné činnosti

3. Potenciální či skutečné oběti trestných činů

IV. STRUKTURA PREVENCE KRIMINALITY

Sociální prevence

představuje aktivity ovlivňující proces socializace a sociální integrace a aktivity zaměřené na změnu nepříznivých společenských a ekonomických podmínek, které jsou považovány za klíčové příčiny páchaní trestné činnosti. Sociální prevence je součástí sociální politiky. Efektivita sociální prevence je obtížně statisticky či ekonomicky měřitelná, lze na ni jen usuzovat, a to z hlediska odhadů sociálních perspektiv jedinců – objektů preventivního působení.

Situační prevence

staví na zkušenosti, že určité druhy kriminality se objevují v určité době, na určitých místech a za určitých okolností. Prostřednictvím opatření režimové, fyzické a technické ochrany se snaží kriminogenní podmínky minimalizovat. Nejefektivněji působí při omezování majetkové trestné činnosti. Úspěšnost situační prevence je vysoká, je však podmíněna adekvátní volbou opatření a finančními a personálními prostředky do ní vloženými. Hlavní díl odpovědnosti za opatření situační prevence nesou především občané a obce, popř. městská či obecní policie a v rámci vymezených kompetencí i Ministerstvo vnitra, respektive Policie ČR.

Prevence viktimit a pomoc obětem trestných činů

je založena na konceptech bezpečného chování, diferencovaného s ohledem na různé kriminální situace a psychickou připravenost ohrožených osob. V praxi se jedná o skupinové i individuální zdravotní, psychologické a právní poradenství, trénink v obranných strategiích a propagaci technických možností ochrany před trestnou činností. Užívá metody sociální i situační prevence, a to podle míry ohrožení na primární, sekundární i terciární úrovni. Jako podskupinu sem řadíme i informace pro občany o možnostech obrany a ochrany před trestnou činností.

V. ÚROVNĚ PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

Primární prevence je nepřímou strategií, necíleně orientovanou na celou společnost, její instituce a občany; spočívá především v optimalizaci životních podmínek, zvláště sociálních, ale i materiálních, v péči o náležité fungování všech prosociálních aktivit, které vedou k vhodné socializaci jedinců a k pozitivnímu rozvoji společnosti jako mnohvrstevnatého celku. Patří sem osvěta, informace, volnočasové aktivity apod.

Sekundární prevence je chápána jako přímá strategie orientovaná na jedince a skupiny kriminálně rizikové, ať již jako na potenciální pachatele, či oběti. Zaměřuje se též na ochranu materiálních hodnot, které jsou častěji objektem zájmu delikventů. Sem patří služby sociální péče nebo sociální prevence, eliminace sociálněpatologických jevů typu záškoláctví, povalečství, vandalismus, dále oblast interetnických konfliktů či oblast příčin kriminogenních situací typu dlouhodobá nezaměstnanost, sociální chudoba, nedostatečná rodinná výchova apod.

Terciární prevence je koncipována jako přímá preventivní strategie zacílená především na předcházení kriminální recidivě; zde se jedná o ty segmenty společnosti, které kriminalitou tak či onak již zasaženy byly. Sem patří práce sociálně narušenými jedinci a řešení stavu prokriminálního sociálního prostředí.

VI. KONCEPCE PREVENCE KRIMINALITY VE MĚSTĚ BRNĚ

Východiska

Koncepce prevence kriminality ve městě Brně je navrhována na základě opakované komplexní bezpečnostní analýzy města, sestávající z opakovaných sociologických průzkumů „Vnímání pocitu bezpečnosti občany města Brna“, sociodemografických analýz a policejních analýz nápadu trestné činnosti a přestupkovosti ze zdrojů Městského ředitelství Policie ČR, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje a od Městské policie Brno.

Jako další **zdroje informací** slouží:

- institucionální analýza, která je opakovaně aktualizována,
- průběžně aktualizované analýzy možných zdrojů financování dílčích preventivních projektů (od roku 2000 zapojení do pracovních skupin sociální komise EURO CITIES, od roku 2012 ve skupině Migrace a integrace, od roku 2005 zapojení do Programu prevence kriminality Jihomoravského kraje, od roku 2006 zapojení do Evropského fóra pro bezpečnost ve městě se sídlem v Paříži),
- doporučení expertů (od roku 1996 dosud – využití odborných konzultací konzultanta pro město Brno z Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR, stanoviska, názory a usnesení Městské rady pro prevenci kriminality, od roku 2007 také Týmu pro mládež pod gescí OSP MMB, poznatky Preventivně-informační skupiny Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, doporučení Odboru prevence Městské policie Brno, střediska Probační a mediační služby ČR atd.),
- využití zkušeností kvalifikovaných manažerů prevence kriminality ve městě Brně, kteří již v minulosti, počínaje rokem 1996, realizovali Komplexní součinnostní program prevence kriminality a primární protidrogové prevence na místní úrovni, Program prevence kriminality na místní úrovni, Program prevence kriminality – Partnerství a Městský program prevence kriminality v Brně,

- využití zahraničních zkušeností a poznatků ze sítě Bezpečné město Sociální komise EUROCITIES a Evropského fóra pro bezpečnost ve městě v praktickém zavádění nejlepších zkušeností do Městského programu prevence kriminality a aktivní podíl na mezinárodních akcích: 1999–2000 společný projekt EFUS pro 14 evropských měst na téma „Obchodování se ženami za účelem sexuálního zneužívání“, 2002 mezinárodní seminář skupiny Bezpečné město EUROCITIES na téma „Obchodování s lidmi za účelem sexuálního zneužívání“, 2008 mezinárodní seminář skupiny Bezpečné město EUROCITIES na téma „Prevence a boj s kriminalitou mládeže ve vztahu k integraci etnických menšin“,
- využití vlastních odborných zdrojů Magistrátu města Brna (protidrogová koordinátorka, poradce pro národnostní menšiny, romská poradkyně) a odborníků z vysokých škol, institutů a ústavů se sídlem v Brně (např. Ústav územního rozvoje, Mezinárodní institut marketingu, komunikace a podnikání) a v Praze (Institut pro kriminologii a sociální prevenci, Masarykova česká sociologická společnost – sekce sociální patologie) na řešení dílčích problémů.

Hlavní cíl

Efektivní preventivní politikou na úrovni statutárního města Brna přispět k přiblížení se ideálu bezpečného města, tj. takového města, ve kterém se nikdo necítí být ohrožen na majetku, zdraví a životě, není vydírán a není vydíratelný.

K tomu slouží udržení fungujícího systému prevence kriminality na úrovni statutárního města Brna a jeho zdokonalování a rozvíjení v souladu s požadavky vyplývajícími ze Strategie prevence kriminality na léta 2012 až 2015.

Cílové skupiny

- Rizikové skupiny obyvatel, tj. potenciální pachatelé a potenciální oběti trestné činnosti
- Oběti trestné činnosti včetně obětí domácího násilí, obchodu s lidmi apod.
- Děti a mládež
- Pachatelé
- Etnické menšiny a cizinci

Delikventní chování a okruhy kriminálních činů

Trestná činnost majetková, násilná, směřující proti rodině, dětem a lidské důstojnosti, hospodářská trestná činnost, korupce, obchodování s lidmi, domácí násilí, delikvence spojená s radikalizací diváckého násilí, vandalismus, rasově, národnostně či nábožensky motivovaná trestná činnost, protiprávní jednání páchané v okolí hospod, heren, klubů, diskoték a protiprávní jednání v sociálně vyloučených lokalitách, celá oblast páchaných přestupků, a trestná činnost spojená se zneužíváním drog.

Komplexní přístup

Činnost Městské rady pro prevenci kriminality ve městě Brně je provázaná na činnost komisí Rady města Brna a Sněmu starostů a na další subjekty, které se na činnosti Městské rady pro prevenci kriminality podílejí, a to díky personálnímu obsazení (viz bod X Pracovní skupina...).

Město se účastnilo ustavení a účastní činnosti multidisciplinárního týmu pro mládež pod patronací brněnského pracoviště Probační a mediační služby ČR, a to včetně manažerů prevence kriminality. Nyní pod gescí Odboru sociální péče MMB a pod názvem

Tým pro mládež pracuje tato skupina v návaznosti na realizaci systému včasné intervence nadále.

Komplexnost lze spatřovat i v zapojení mezinárodních organizací z oblasti prevence kriminality do řešení problematiky ve městě Brně a aplikace dobrých zkušeností v podmínkách města Brna (realizace mezinárodních seminářů pro skupinu měst „Bezpečné město“ Sociální komise EUROCITIES prostřednictvím Koordinačního centra prevence a zapojení města Brna do exekutivy Evropského fóra pro bezpečnost ve městech jako zástupce za střední a východní Evropu).

Sem patří i realizace společných specializovaných akcí a dílčích projektů ve spolupráci s dalšími subjekty (např. s Městskou policií Brno, Městským ředitelstvím Policie ČR a Krajským ředitelstvím policie Jihomoravského kraje).

Dalším rysem komplexnosti je celkovost řešení dílčího problému z nejrůznějších hledisek, za současného využití sociální, situační prevence a dalších možných složek oblasti prevence kriminality. Týká se to jak problematiky rizikové minority, tak např. domácího násilí, prostituce, ale i rizikových míst na veřejných prostranstvích, práce asistentů prevence kriminality apod.

Technická opatření

Těžiště leží v kontinuálním podporování projektů situační prevence. Sem patří i podpora činnosti poradenských místností Městské policie Brno (včetně jejího mobilního preventivního pracoviště) a Policie ČR. Dále podpora projektů typu „Zóny vzájemné pomoci“ a „Bezpečná lokalita – bezpečné bydlení“.

Informování

Také v letech následujících by měla být zachována podpora projektů zaměřených na oblast informování občanů o možnostech obrany a ochrany před trestnou činností a podpora projektů na posilování osobní zodpovědnosti občanů za vlastní bezpečí, ale také za chovaná zvířata. Dále podpora projektů zvyšujících bezpečnost v kyberprostoru a projektů z oblasti community policing.

Vzdělávání

Sem patří:

- Podpora vzdělávání manažerů prevence kriminality na národní a mezinárodní úrovni
- Podpora projektů zabývajících se zvyšováním právního vědomí i právní odpovědnosti a různých typů vzdělávacích programů, včetně koncepčního a systematického rozvoje dopravní výchovy dětí i široké veřejnosti

Spolupráce

Udržování a zdokonalování sítě spolupracujících organizací a zařízení v oblasti prevence kriminality, včetně projektů na aktivizaci veřejnosti při zajišťování veřejného pořádku formou dobrovolnické služby v souladu se zákonem nebo jinou formou, kterou zákony umožňují.

Zapojování policí do preventivních činností

Úzká spolupráce Koordinačního centra prevence ve městě Brně s Odborem prevence Městské policie Brno a s obdobnými složkami Policie ČR.

Hodnocení efektivity a výzkumná činnost

Pravidelně a po třech letech opakovaný sociologický průzkum „Vnímání pocitu bezpečnosti občany města Brna“ (jako třetí pilíř komplexní bezpečnostní analýzy města) přináší důležité informace o postojích veřejnosti a o problémech, na které je nutno okamžitě reagovat.

Podle pokynů Krajského úřadu Jihomoravského kraje, Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR a Republikového výboru pro prevenci kriminality vždy Koordinační centrum prevence ve městě Brně připraví a realizuje jednotné a předepsané vyhodnocení a vyúčtování každého ročníku Městského programu prevence kriminality.

Metodika

Dodržování zásad pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na výdaje realizované v rámci Programu prevence kriminality a Metodiky přípravy plánu prevence kriminality, případně dalších materiálů, které pro oblast prevence kriminality na místní úrovni vydává každoročně Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR.

Zdroje financování

- Finanční prostředky z rozpočtu města Brna určené na oblast prevence kriminality (tj. povinná participace na projektech se státní účelovou dotací či s dotací od jiného státního orgánu, financování vlastních preventivních projektů na místní úrovni, finanční zajištění vybraných akcí na městské, celostátní a mezinárodní úrovni)
- Státní účelová dotace – na vybrané projekty Městského programu prevence kriminality v letech 2013 až 2016
- Dotace z rozpočtu jiných státních orgánů – v případě možnosti je získat
- Vlastní zdroje realizátorů projektů (např. finanční spoluúčast městských částí, vlastní zdroje nestátních neziskových a jiných organizací, sponzorské dary, finanční prostředky z projektů EU apod.)

VII. SYSTÉM PŘEDKLÁDÁNÍ, PROJEDNÁVÁNÍ A SCHVALOVÁNÍ MATERIÁLŮ PREVENCE KRIMINALITY VE MĚSTĚ BRNĚ

Je dán zásadami a pravidly statutárního města Brna a metodikami a zásadami dalších subjektů, které se týkají projednávání a schvalování, realizace, hodnocení a vyúčtování, a to vždy na předepsaných formulářích.

O postupu při předkládání projektů na oblast prevence kriminality jsou občané informováni na webových stránkách statutárního města Brna v oblasti životních situací, bod 113, IČ 011.

Proces projednávání a schvalování jednotlivých ročníků realizovaných programů prevence kriminality podléhá metodikám a zásadám vydávaným každoročně Odborem prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR.

Projekty investičního charakteru pak podléhají zvláštním předpisům ISPROFINu.

Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR také metodicky vede a řídí práci manažerů prevence kriminality na místní úrovni. Výběr dílčích projektů s žádostí o státní účelovou dotaci podléhá konzultaci s konzultantem OPK MV ČR pro město Brno.

Všechny projekty předložené do programů jsou konzultovány jak na úrovni MV ČR, tak na úrovni JMK (krajská manažerka prevence kriminality je zároveň členkou Městské rady pro prevenci kriminality) a po zpracování jsou předloženy ke konzultaci a k zaujetí doporučujícího (nedoporučujícího) stanoviska Městské radě pro prevenci kriminality.

Městská rada pro prevenci kriminality v prvním kole doporučí Radě města Brna projekty s žádostmi o státní účelové dotace, o dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje, příp. jiné.

Rada města Brna schvaluje tyto žádosti.

Takto projednané žádosti o dotace předkládá Koordinační centrum prevence OSP MMB Krajskému úřadu Jihomoravského kraje k dalšímu projednání. Teprve z krajské úrovně jsou za celý Jihomoravský kraj doporučené projekty předkládány Odboru prevence kriminality MV ČR se žádostí o státní účelovou dotaci.

Po případném přidělení (nepřidělení) dotací Městská rada pro prevenci kriminality projedná Městský program prevence kriminality na kalendářní rok, navrhne konečné pořadí projektů a jejich finanční zabezpečení a doporučí (nedoporučí) samosprávným orgánům města jeho schválení.

Servisní odbor, Odbor sociální péče Magistrátu města Brna, připraví rozpočtové (rozpočtová) opatření.

Program prevence kriminality je předložen znovu v celkové podobě k doporučení Radě města Brna a dále Finančnímu výboru ZMB k projednání. Po předložení a schválení v Zastupitelstvu města Brna je možno schválené dílčí projekty realizovat.

V termínech určených městem Brnem, Krajským úřadem Jihomoravského kraje a Odborem prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR se pak projekty realizují, vyúčtovávají a hodnotí, a to opět na předepsaných formulářích.

U všech dílčích projektů jsou neustále prováděny veřejnosprávní a řídicí kontroly v souladu se zásadami OSP MMB, příkazy tajemníka MMB a pokyny OSP k nastavení kontrol.

VIII. AKČNÍ PLÁN

Akční plán obsahuje krátkodobé úkoly, způsob jejich plnění, stanovení odpovědnosti a finanční zabezpečení.

Odvíjí se od formulování hlavních bezpečnostních problémů města, se kterými je třeba se vyrovnat a které jsou výslednicí komplexní bezpečnostní analýzy města.

Komplexní bezpečnostní analýza města sestává ze tří základních zdrojů:

- z policejních analýz a statistik nápadu trestné činnosti a přestupkovosti,
- ze sociodemografické analýzy, kterou je pro město Brno analytická část – profil města z materiálu „Strategie pro Brno – aktualizovaný strategický plán rozvoje města Brna“, schválený na Z5/007. zasedání Zastupitelstva města Brna dne 26. 6. 2007, a za použití nových aktualizací,
- z periodicky (podle usnesení Městské rady pro prevenci kriminality po 3 letech) se opakujícího sociologického průzkumu „Vnímání pocitu bezpečnosti občany města Brna“.

K těmto základním zdrojům se řadí další informace, jak je zmíněno v bodě VI Koncepce prevence kriminality – Východiska.

Na základě provedené komplexní bezpečnostní analýzy byly pro léta 2013–2016 stanoveny **priority**, které se v našich podmínkách nazývají “hlavní úkoly prevence kriminality“ a jsou seřazeny podle témat.

Hlavní úkoly prevence kriminality pro období let 2013–2016 jsou:

- Práce s rizikovou a delikventní mládeží
- Řešení interetnické problematiky
- Řešení problematiky dopravněbezpečnostního komplexu včetně krádeží a vykrádání motorových vozidel
- Prevence viktimností (pomoc obětem trestných činů) a medializace prevence (informace pro občany o možnostech obrany a ochrany před trestnou činností)
- Pomoc lidem v krizových situacích včetně problematiky bezdomovectví, prostituce, domácího násilí atd.
- Řešení problematiky spojené se zneužíváním drog

Dlouhodobé úkoly

1. Udržet síť organizací a zařízení, které ve městě Brně zabezpečují realizaci dílčích projektů prevence kriminality na městské úrovni, a to nejméně po dobu fungování Městského programu prevence kriminality v Brně v letech 2008–2011, včetně jejich financování, a to formou vícezdrojového financování (z rozpočtů statutárního města Brna, městských částí, Jihomoravského kraje, ze státních účelových dotací prostřednictvím Republikového výboru pro prevenci kriminality a z vlastních zdrojů realizátorů projektů).

2. Prohlubovat spolupráci s Odborem prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR jakožto metodickým orgánem pro oblast prevence kriminality v ČR a Krajským úřadem Jihomoravského kraje na koncepčních materiálech, ale i při řešení specifických dílčích problémů bezpečnosti v oblasti městských aglomerací.

3. Ve spolupráci s Odborem prevence kriminality MV ČR, krajským manažerem prevence kriminality a poradními orgány, např. Institutem pro kriminologii a sociální prevenci Praha, řešit problémy v oblasti prevence kriminality na základě komplexnosti.

4. Podílet se na práci Týmu pro mládež pod gescí OSP MMB, aby poté, co budou odstraněny metodické, organizační a legislativní problémy, mohl být rozšířen systém včasné intervence z dosavadních tří městských částí (Brno-střed, Brno-sever a Brno-Královo Pole) na území celého statutárního města Brna. Splnění tohoto dlouhodobého úkolu je ovšem zcela závislé na finančním zabezpečení celostátního systému včasné intervence, které má zajistit MPSV.

5. Pokračovat v úspěšně se rozvíjející spolupráci s pracovními skupinami pod Sociální komisí EUROCITIES a v Evropském fóru pro bezpečnost ve městě, účastnit se jednání exekutiv a konferencí těchto organizací, Německého preventivního dne a případně dalších akcí z oblasti prevence kriminality a přenášet získané zkušenosti a ověřené metody a postupy preventivní práce do praxe.

Krátkodobé úkoly

1. Podpora těch dílčích projektů, které se v oblasti sekundární sociální prevence zabývají rizikovými skupinami dětí a mládeže bez ohledu na barvu pleti (oblast nízkoprahových klubů, streetwork, smysluplné využívání volného času apod.).

Podmínkou pro dosažení cíle je zachování existence nízkoprahových zařízení a domů dětí a mládeže či jiných organizací, např. nízkoprahový klub při Stanici mladých přírodovědců Zoo Brno.

Gesci za realizaci mají předkladatelé projektů (NNO, PO, MČ apod.).

Termíny plnění jsou od obdržení dotace do konce kalendářního roku a jsou obsaženy ve smluvních vztazích.

Metody a postupy se liší od povahy organizace a zařízení, standardy pro streetwork jsou platné obecně.

Konkrétními aktivitami v oblasti nízkoprahových zařízení myslíme především: hodiny pro děti a mládež, kdy je možno takového zařízení využít, kvalifikované pracovní síly či dobrovolníci pro práci s dětmi a mládeží, dostatečné materiálové vybavení pro možnosti využití volného času, to vše od realizátorů. Od donátorů – ze strany Magistrátu města Brna opakovaná metodická pomoc či supervize, zajišťování dotací na zabezpečení činnosti a existence, včetně řešení kybernetické kriminality, a pravidelné a opakované kontroly realizace dílčích projektů.

Finanční zajištění: od vlastních zdrojů realizátorů projektů přes dotaci z rozpočtu statutárního města Brna po případný příspěvek ze státní účelové dotace, rozpočtu Jihomoravského kraje, rozpočtů městských částí, dále od donátorů nebo z evropských fondů. Projekt od projektu se bude – i v roce 2013 a dále – financování lišit.

2. Podpora dílčích projektů NNO, církevních organizací, romských a proromských organizací, které směřují k eliminaci sociálněpatologických jevů v romském etniku.

Platí totéž, co v bodě 1.

3. Podpora projektů z oblasti situační prevence, které směřují ke znesnadnění páchaní trestné činnosti majetkové (kapesní krádeže, krádeže předmětů z vozidel, krádeže jízdních kol apod.).

Tyto projekty je oprávněna ze zákona na území statutárního města Brna realizovat pouze Městská policie Brno a Policie ČR. Realizují-li projekty z oblasti situační prevence městské části nebo statutární město Brno, musí takto pořízená zařízení předat formou daru jedné nebo druhé policii.

Gesci za realizaci projektů v oblasti situační prevence má statutární město Brno a jeho organizační složky (Magistrát města Brna, případně Městská policie Brno).

Termíny plnění: Vzhledem k tomu, že se jedná o projekty finančně velmi náročné, na nichž se nemalou mírou podílejí státní účelové dotace, jsou realizovány jako investiční akce ISPROFINu, a proto se jejich harmonogram plnění řídí zásadami, které jsou pro tuto oblast vždy na kalendářní rok stanoveny s celostátní působností.

Projekty z oblasti situační prevence mají tu výhodu, že je zde okamžitý a měřitelný efekt (např. snížení nápadu trestné činnosti v monitorované oblasti). Proto lze – podle dalších a doplňujících podmínek stanovených pro oblast projektů situační prevence Odborem prevence kriminality MV ČR – provádět ze strany Policie ČR analýzu nápadu trestné činnosti a přestupkovosti, která srovnává monitorovaná a nemonitorovaná stejně frekventovaná místa a stav před instalací kamer nebo jiného zařízení situační prevence a po jejich instalaci.

Finanční zajištění je zpravidla z rozpočtu města a státní účelové dotace, forma vlastnictví je řešena darovací smlouvou po realizaci projektu, schvalovanou na úrovni Zastupitelstva města Brna. Policie ČR, která byla v Brně nositelem městského kamerového dohlížecího systému (od roku 1997), se na realizaci projektů vlastními zdroji finančně nepodílela. V průběhu roku 2011 došlo k předání celého MKDS Městské policii Brno. Zprovoznění MKDS v celém rozsahu a jeho rekonstrukce je zcela mimo finanční možnosti Městského programu prevence kriminality a musí být řešeno jiným způsobem než dílčím projektem.

4. Podpora projektů Městské policie Brno typu „Senior akademie“, podpora projektů Bílého kruhu bezpečí a podpora projektů těch NNO, které poskytují služby lidem v krizových situacích, obětem domácího násilí, obětem obchodu s lidmi za účelem sexuálního zneužívání, prostituujícím apod.

Pomoc lidem v krizových situacích a pomoc občanům z rizikových skupin (včetně seniorů) je řešena formou dílčích projektů programů prevence kriminality. Jednotliví **realizátoři** (Městská policie Brno, Policie ČR, nestátní neziskové organizace apod.) jsou zároveň gestory projektů a realizují je vždy od obdržení dotace do konce kalendářního roku. Tak tomu je doposud a bude v roce 2013 i v letech následujících.

Očekáváme zvýšení pocitu bezpečnosti mezi těmito skupinami obyvatel a také jejich aktivní účast na zajištění vlastní bezpečnosti či bezpečnosti druhých (projekty typu Zóny vzájemné pomoci, Dobrovolní strážci přechodů apod.).

Finanční zajištění je zpravidla vícezdrojové, k vlastním zdrojům se přidává příspěvek z rozpočtu statutárního města Brna.

5. Podpora projektů na zabezpečení činnosti informačních místností Policie ČR a Městské policie včetně autobusu MOBIDIK a jeho provozuschopnosti .

Jde o oblast informací pro občany o možnostech obrany a ochrany před trestnou činností.

Pro zajištění tohoto krátkodobého cíle je zejména nutné splnit podmínku funkčnosti preventivních místností (Městská policie Brno – Křenová ulice, Městské ředitelství Policie ČR Brno – Běhounská ulice) a mobilního pracoviště prevence Městské policie Brno MOBIDIK.

Gestory jsou Městská policie Brno a Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje.

Termín plnění: od obdržení dotace do konce kalendářního roku, totéž platí pro rok 2013 a dále.

Očekávaným výstupem je aktivní účast občanů a zájem na zajištění vlastní bezpečnosti, ať již formou konzultací s policisty a strážníky, či studiem instruktážních a informačních materiálů. Opatřování si zařízení na zvýšení vlastní osobní bezpečnosti a ochranu objektů, domů a bytů na základě doporučení atd.

Metod je více – od poskytování konzultací přes poradenskou činnost, aktivní práci v terénu s mládeží na školách formou besed, soutěží atd., vypracovávání metodických materiálů, plakátů a letáků k jednotlivým problémům z oblasti obrany a ochrany před trestnou činností po výjezdy autobusu přímo za občany.

Financování těchto projektů by i do budoucna mělo být vícezdrojové a statutární město Brno by se se svým příspěvkem mělo na této problematice rovněž podílet.

6. Podpora dílčích projektů Preventivně-informační skupiny Policie ČR a Odboru prevence Městské policie Brno, které jsou zaměřeny na rizikové skupiny dětí a mládeže a na zvyšování právního vědomí, ale i právní odpovědnosti dětí a mládeže.

Platí totéž, co pro bod 5.

7. Podpora projektů těch městských částí, které se snaží eliminovat vandalismus, sprejerství a podobnou činnost tzv. závadové mládeže např. estetizací prostředí (vybavování hřišť nerozbitnými herními prvky), budováním nízkoprahových kluboven (vnitřní vybavení) nebo pořádáním společných akcí s NNO, jež se rizikovými skupinami dětí a mládeže zabývají.

Stanovení zodpovědností

Zodpovědnost za realizaci Městského programu prevence kriminality v Brně v jeho jednotlivých ročnících nesou v konečné fázi samosprávné orgány obce, které program schvalují.

Za jeho kvalitní přípravu nesou zodpovědnost jednotliví zpracovatelé a předkladatelé – realizátoři dílčích projektů, za administrativní přípravu materiálů k projednávání manažeri prevence kriminality z Koordinačního centra prevence ve městě Brně – oddělení Odboru sociální péče Magistrátu města Brna, za doporučující stanoviska Městská rada pro prevenci kriminality a také – protože se jedná o finanční prostředky – Finanční výbor ZMB.

Spoluzodpovědnost za projekty, u kterých město žádá o přidělení státní účelové dotace, má za administrativní přípravu materiálů k projednávání krajský manažer prevence kriminality, za doporučující (nedoporučující) stanoviska poradní orgán Rady Jihomoravského kraje Pracovní skupina prevence kriminality a Rada Jihomoravského kraje a před Republikovým výborem pro prevenci kriminality nesou zodpovědnost za zdůvodnění krajský manažer pro prevenci kriminality a pracovníci Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR (přidělení konzultanti pro kraj a město).

V případě žádosti o dotaci z rozpočtu Jihomoravského kraje z Programu prevence kriminality Jihomoravského kraje (je-li tento dotační titul vypsán) je konzultantem pro město Brno krajský manažer prevence kriminality Jihomoravského kraje.

Finanční zabezpečení

Pro kvalitní zajištění realizace projektů Městského programu prevence kriminality v letech 2013–2016, příp. dalších projektů jiných programů by měla být zachována částka alespoň 2,5 mil. Kč ročně na kapitole ORJ 7200.

Ostatní finanční prostředky do programů budou získávány formou státní účelové dotace, případně dotace z rozpočtu jiného státního orgánu, např. Jihomoravského kraje, z vlastních zdrojů realizátorů projektů, z mezinárodních projektů či projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU, ze sponzorských darů a příspěvků (např. z rozpočtů městských částí).

8. Podpora dílčích projektů nestátních neziskových organizací směřující k prevenci kriminality spojené se zneužíváním drog (např. substituční léčba drogově závislých apod.).

IX. MANAŽEŘI PREVENCE KRIMINALITY

Pro město Brno bylo vytvořeno 1. 5. 1995 samostatné oddělení Koordinační centrum prevence kriminality ve městě Brně s počtem 3 pracovníků. Od roku 2000 se stalo součástí administrativně-ekonomického servisního odboru, a to Odboru sociální péče Magistrátu města Brna v počtu 2 pracovníků. Převodem protidrogového koordinátora z Odboru zdraví MMB na Odbor sociální péče MMB vzniklo k 1. 1. 2009 znovu oddělení o 3 pracovnících, (od 1. 10. 2012 o 4 pracovnících), tentokrát pod názvem Koordinační centrum prevence. Manažeři prevence kriminality jsou odborně vzděláváni v rámci celoživotního vzdělávání úředníků, prostřednictvím získávání zkušeností z práce ve skupinách EFUS a EURO CITIES a prostřednictvím Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR a mají pro tuto práci odbornou aprobaci. Jsou zároveň kvalifikovanými lektory vzdělávání dospělých v ČR a SR. Pro období let 2013–2016 není tedy nutno znovu tyto funkce v aparátu magistrátu zřizovat.

X. PRACOVNÍ SKUPINA PREVENCE KRIMINALITY

Od 3. 8. 1995 pracuje ve městě Brně Městská rada pro prevenci kriminality jako metodický orgán zřízený v souladu s usnesením Rady města Brna s cílem odstraňovat příčiny kriminálního jednání občanů města Brna.

V současné době pracuje Městská rada pro prevenci kriminality v tomto složení:

- předseda – tajemník Magistrátu města Brna
- místopředseda – vedoucí Úseku sociálně-kulturního Magistrátu města Brna
- vedoucí oddělení Koncepce a plánování služeb OSP MMB
- vedoucí oddělení Koordinační centrum prevence OSP MMB
- protidrogová koordinátorka města Brna z oddělení Koordinační centrum prevence OSP MMB
- krajský státní zástupce
- ředitel Úřadu práce v ČR – krajská pobočka Brno
- předseda Komise pro tělesnou výchovu a sport Rady města Brna
- zástupce Komise bezpečnosti a veřejného pořádku Rady města Brna
- zástupce Sněmu starostů městských částí
- zástupce Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje
- ředitel Městské policie Brno
- zástupce Vyšší policejní školy Ministerstva vnitra ČR se sídlem v Brně
- zástupce Odboru školství Krajského úřadu Jihomoravského kraje a zároveň krajská manažerka prevence kriminality Jihomoravského kraje
- vedoucí střediska Probační a mediační služby ČR v Brně

Členy Městské rady pro prevenci kriminality jmenuje a odvolává Rada města Brna. Pro realizaci Městského programu prevence kriminality v letech 2013–2016 není nutno jmenovat žádnou další speciální pracovní skupinu.

XI. ZPŮSOB VYHODNOCOVÁNÍ

Jednotlivé dílčí projekty jsou vyhodnocovány realizátory projektů na speciálních formulářích jednotných pro celou ČR, které vydává Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR. Tato vyhodnocení jsou Koordinačním centrem pro prevenci kriminality zpracována do podoby výsledného materiálu Hodnocení Městského programu prevence kriminality ve městě Brně, který je v patřičném počtu výtisků odeslán na Odbor prevence kriminality MV ČR a rozdán všem členům Městské rady pro prevenci kriminality. Kromě toho probíhá celý systém kontrol, z nichž za nejdůležitější jsou považovány tzv. innominátní následné kontroly na základě požadavku Městské rady pro prevenci kriminality, jichž se podle zájmu zúčastňují členové Městské rady pro prevenci kriminality s doprovodem manažerů prevence kriminality a v terénu a na místě samém kontrolují, zda bylo dosaženo plánovaných cílů projektů, zda bylo a je zakoupeno to vybavení, o které bylo projektem žádáno atd. Konzultují zkušenosti odborníků z praxe, které pak přenášejí na jednání Městské rady pro prevenci kriminality. O kontrolní činnosti je vydávána každoroční zpráva, kterou v písemné podobě obdrží všichni členové Městské rady pro prevenci kriminality ve městě Brně.

Na takto nastaveném systému pro léta 2013–2016 není nutno nic měnit.

XII. DLOUHODOBÉ ŘEŠENÍ OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY NA ÚROVNI MĚSTA BRNA

- Od roku 1995 kontinuálně pracuje Koordinační centrum prevence kriminality ve městě Brně, od roku 2009 pod názvem Koordinační centrum prevence.
- Od roku 1995 pracuje rovněž Městská rada pro prevenci kriminality.
- Od roku 1998 přispívá na realizaci programů prevence kriminality rozpočet města (1995–1998 = 0, 1998–2000 = 1,5 mil. Kč ročně, od roku 2001 dosud 2,5 mil. Kč ročně).
- Protože kontinuální finanční podpora projektů se jeví z hlediska zajištění úrovně a kvality jako nutnost, měl by v letech 2013–2016 být tento status quo zachován.
- V roce 2012 došlo k vyhodnocení celého období Městského programu prevence kriminality v Brně po jednotlivých ročnících. Vyhodnocení tvoří přílohu č. 2 tohoto materiálu.
- Zdá se, že uplynulá léta byla pro prevenci kriminality úspěšná, nejví se tedy jako nutnost zpracovávat zcela nové koncepční materiály, ale pokračovat v dalším období v obdobných aktualizovaných tendencích.
- Ze strany města je základní podmínkou pro úspěšnou realizaci Městského programu prevence kriminality v Brně podpora činnosti manažerů (koordinátorů) prevence kriminality na území města Brna, kteří jsou hlavními aktéry koordinace preventivních aktivit. Bez této podpory by nebylo možno zajišťovat kvalitní Městský program prevence kriminality a síť spolupracujících organizací by v lepším případě stagnovala, v horším zkolabovala.

XIII. ZÁVĚR

Koncepce prevence kriminality ve městě Brně na léta 2013–2016 – Městský program prevence kriminality v Brně je střednědobým materiálem, který je kontinuálním pokračováním Komunální prevence kriminality (programů prevence kriminality ve městě Brně), realizované pod metodickým dohledem Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR od roku 1996.

Koncepce je zpracována na základě úkolů vyplývajících z usnesení vlády ČR ze dne 14. 12. 2011 č. 925 ke Strategii prevence kriminality na léta 2012 až 2015 a v souladu s obsahem Doporučení k tvorbě koncepcí prevence kriminality měst na léta 2012–2016, které vydalo Ministerstvo vnitra ČR, Odbor prevence kriminality. Brněnská koncepce je, co se časového rozsahu týče, rozvržena od roku 2012 (první rok, kdy byla městská úroveň programu prevence kriminality zrušena) do roku 2016, neboť v posledním roce „Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2012–2015“ dochází k vyhodnocení a vyúčtování projektů a k následným veřejnosprávním a innominátním kontrolám až po konci kalendářního roku 2015.

Tato koncepce byla připomínkována členy Městské rady pro prevenci kriminality a jejich připomínky byly do materiálu zapracovány. Materiál byl Městskou radou pro prevenci kriminality projednán a doporučen samosprávným orgánům statutárního města Brna ke schválení. Koncepce byla rovněž předložena na jednání Komise bezpečnosti a veřejného pořádku Rady města Brna.

Přílohy:

1. Analytická část
2. Hodnocení plnění „Koncepce prevence kriminality ve městě Brně na léta 2008–2012 – Městský program prevence kriminality“

Příloha č. 1

ANALYTICKÁ ČÁST

Koncepce prevence kriminality ve městě Brně má část analytickou, jejíž součástí jsou:

- Analýza kriminality ve městě Brně od Městského ředitelství policie Jihomoravského kraje
- Zpráva o činnosti Městské policie Brno
- Sociodemografická analýza města Brna, kde je samostatná kapitola věnována oblasti bezpečnosti
- Sociologický průzkum Vnímání pocitu bezpečnosti občany města Brna
- Institucionální analýza, která obsahuje řadu adresářů (organizací spolupracujících na projektech prevence kriminality, městských částí spolupracujících na projektech prevence kriminality, organizací působících v sociální oblasti ve městě Brně, ekologických nevládních organizací, základních škol, táboreckých klubů a osad, národnostních menšin, organizací dětí a mládeže, kulturních organizací pro vrcholový sport nebo pro tělovýchovné a sportovní aktivity a informace o situaci na trhu práce v kraji i ve městě)

Na základě komplexní bezpečnostní analýzy města, která je každoročně aktualizována, byly definovány hlavní bezpečnostní problémy a na jejich základě byly stanoveny hlavní úkoly prevence kriminality pro období let 2013–2016. Jsou to:

- práce s rizikovou a delikventní mládeží
- řešení interetnické problematiky
- řešení problematiky dopravněbezpečnostního komplexu včetně krádeží a vykrádání motorových vozidel
- prevence viktimit (pomoc obětem trestných činů) a medializace prevence (informace pro občany o možnostech obrany a ochrany před trestnou činností)
- pomoc lidem v krizových situacích včetně problematiky prostituce, domácího násilí atd.

Bezpečnostní analýza

Městské ředitelství policie Jihomoravského kraje i Městská policie Brno vydává pro potřeby Koordinačního centra prevence a Zastupitelstva města Brna čtvrtletní a celoroční Zprávu o bezpečnostní situaci na území města Brna a Zprávu o činnosti Městské policie Brno.

Pro potřeby tohoto materiálu byly rovněž zpracovány i srovnávací analýzy v oblasti přečinů a zločinů za léta 2010 a 2011 a data o vybraných přestupcích:

Kriminalita (přečiny i zločiny)

Rok	Celkem	Násilná	Mravnostní	Majetková
2010	15 454	727	66	10 648
2011	15 476	832	93	10 534

Pachatelé

Rok	Věk 0–14 let	15–17 let	18 a více let	Recidivisté
2010	54	180	4 326	2 560
2011	76	173	4 166	2 559

Oběti

Rok	Děti (0–18 let)	Ženy	Osoby starší 65 let
2010	256	1 827	584
2011	240	1 667	545

Přestupky

Počet obyvatel Brna v roce 2010 byl 371 371.

Počet obyvatel Brna v roce 2011 byl 378 965.

Druh	Přestupky – abs. počet			Index na 10 tis. obyv.			Změna 10–11 (%)
	Rok 2010	Rok 2011	Změna 10–11	Rok 2010	Rok 2011	Změna 10–11 (index)	
Proti veřejnému pořádku	PČR 497	1 033					
	MP 11 616	7 915		326,17	236,12	- 90,05	- 26,1
	Σ 12 113	Σ 8 948	- 3 165				
Proti občanskému soužití	PČR 2 012	2 093					
	MP 270	279		61,45	62,59	+ 1,14	+ 4
	Σ 2 282	Σ 2 372	+ 90				
Proti majetku	PČR 6 902	7 426					
	MMB 1 444	940		368,93	343,94	- 24,99	- 4,9
	MP 5 355	4 668					
	Σ 13 701	Σ 13 034	+ 667				
Na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomanii	PČR 318	283					
	MP 424	339		19,98	16,41	- 3,57	- 16,2
	Σ 742	Σ 622	- 120				

Sociodemografická analýza

Komplexní sociodemografickou analýzu obsahuje materiál Strategie pro Brno. Pro potřeby tohoto materiálu, v souladu s Metodikou přípravy plánu prevence kriminality pro obce na léta 2013–2016, byly zpracovány tyto údaje:

1. Počet nezaměstnaných

	2010	2011	Rozdíl
Počet obyvatel	371 371	378 965	+ 7 594
Počet nezaměstnaných	19 258	18 835	- 423
Index na 10 000 obyvatel	518,56	507,17	- 11,39
Nezaměstnanost	8,6	8,0	- 0,6
Počet uchazečů na 1 místo	14,4	23,2	+ 8,8
Velikost populace 15–29	17 413	16 293	- 1 120

2. Počet vyplacených sociálních dávek závislých na výši příjmu na území obce

	2010	Index na 10 000 obyvatel	2011	Index na 10 000 obyvatel	Rozdíl počet
Příspěvek na živobytí	112 360 306	3 025 554	154 616 621	4 163 400	42 256 315
Doplatek na bydlení	34 939 422	940 822	40 550 290	1 091 907	5 610 868
Mimořádná okamžitá pomoc	14 211 296	382 671	20 093 070	541 051	5 881 774
Celkem	161 511 024	4 349 047	215 259 981	5 796 359	53 748 957
Sociální příspěvek	113 613 125	3 059 289	28 153 216	758 088	85 459 909
Příspěvek na bydlení	222 280 109	5 985 392	276 044 592	7 433 121	53 764 483
Celkem	335 893 234	9 044 681	304 197 808	8 191 210	31 695 426

CELKEM 497 404 258 13 393 729 551 153 215 14 841 040

3. Existence sociálně vyloučených lokalit na území obce

Stejně jako v každé jiné velké městské aglomeraci existují v rámci města Brna sociálně vyloučené lokality, které se koncentrují zejména na území městských částí Brno-střed a Brno-sever s přesahem na území městských částí Brno-Židenice a Brno-Maloměřice a Obřany.

V některých městských částech se vyloučené lokality téměř nevyskytují. Ačkoliv to zní paradoxně, zejména ne v panelových sídlištích. Kromě těchto větších lokalit se ovšem vyskytují jakési „hot spots“ i v jiných městských částech, např. v městské části Brno-Nový Lískovec (Koniklecová 5).

2006

Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti (Gabal Analysis & Consulting) definuje v městě Brně 4 sociálně vyloučené romské lokality (viz mapka z elektronické mapy obsahující popisné informace o 310 zkoumaných sociálně vyloučených romských lokalitách ve 167 obcích). Projekt je zaměřen na zajištění dostupnosti sociálních služeb v zóně označené jako lokalita A a lokalita B, které svou polohou spadají částečně pod městské části Brno-střed a Brno-sever.

Oblast vymezená pro účely projektu je v povědomí obyvatel Brna známa jako „brněnský Bronx“ a agentura Gabal Analysis & Consulting k této lokalitě uvádí:

Odhad počtu romských obyvatel z celkového počtu obyvatel obce 367 729:

Lokalita – A: 3 001–5 000, kdy podíl Romů na celkovém počtu obyvatel lokality je odhadován na 40–50 % !

Lokalita – B: 901–1 000, podíl Romů nezjišťován

Věková struktura:

Do 15 let: 50 % !

Od 16 do 60 let: 40 %

Nad 61 let: 10 %

Odhad vzdělanostní struktury:

Maximálně základní: naprostá většina

Střední bez maturity: informace nezjištěna

Střední s maturitou a vyšší: jednotlivci

Nezaměstnanost:

Celková míra nezaměstnanosti v obci, r. 2006: 9,50 %

Odhad míry nezaměstnanosti romských obyvatel lokality: 90 %

2008

V tomto roce byl zpracován zatím poslední kvantitativní výzkum pro město Brno s názvem „**Identifikace sociálně vyloučených lokalit a zpracování jejich mapy ve městě Brně**“. Zhotovitelem je společnost VeryVision, s.r.o. Výzkum tyto oblasti definuje konkrétním seznamem brněnských ulic. Identifikováno bylo celkem 10 sociálně vyloučených lokalit, prvních 5 lokalit většího rozsahu (ulice nebo soubory ulic). Lokalita č. 1 je totožná s lokalitami, které analýza G & C označuje jako lokalitu A a lokalitu B.

Lokality s vysokou koncentrací sociálně vyloučených osob většího rozsahu (celkem 5)

Číslo lokality	Název lokality	Územní příslušnost	Vymezení lokality – ulice
1	Zábrdovice I	Brno-sever Brno-střed	Cejl Bratislavská Francouzská Spolková Příční Stará Hvězdová Přadlácká Körnerova Soudní Milady Horákové
2	Husovice	Brno-sever	Vranovská Mostecká Dukelská třída Hálkova Nováčkova Dačického Rotalova nám. Republiky Lieberzeitova

			Jana Svobody
3	Zábrdovice II	Brno-střed	Vlhká Špitálka Plynárenská Stavební Podnásepní Křenová
4	Trnitá	Brno-střed	Štěpánská Cyrilská Rumiště Masná Koželužská Mlýnská Přízová Dornych Zvonařka Plotní Konopná Rosická
5	Staré Brno	Brno-střed	Leitnerova Hybešova Václavská Anenská Kopečná Křídlovická

Studie dále identifikovala 5 lokalit malého rozsahu (domy nebo soubory domů), pro potřeby předkládaného projektu však není jejich výčet relevantní, neboť se těchto oblastí netýká.

2011

Na základě terénního průzkumu je oproti roku 2008 zaznamenán nárůst počtu sociálně vyloučených lokalit o dalších pět, převážně v podobě komerčních ubytoven (1. Pohoda, Vlhká 3, 2. Masná 14, 3. Jarní 52, 4. Poděbradova 102, 5. Dukelská 55). Lze tedy zcela oprávněně předpokládat, že od roku 2008 do roku 2011 také významně vzrostl počet osob žijících na hranici chudoby. Nové konkrétní poznatky jsou očekávány z výsledků sčítání lidu, domů a bytů provedeného v roce 2011, podrobné údaje za okresy, kraje a obce budou zveřejněny v prvním čtvrtletí roku 2013.

Prognózy

Vývojový trend na období let 2010–2013 pro cílovou skupinu Romové popisuje Komunitní plán sociálních služeb města Brna takto: „Přestože město Brno zaujalo k řešení problematiky sociálního začleňování aktivnější přístup, je zřejmé, že se jedná o složitý a dlouhodobý proces. Nedaří se řešit prostorovou segregaci ve spojení se základním vzděláváním, uplatnitelnost Romů na trhu práce, zajištění stabilizace příjmů rodin a udržení bydlení. Z pohledu romských obyvatel ohrožených sociálním vyloučením je situace i nadále velmi frustrující a jejich vlastními silami neřešitelná. Lze oprávněně očekávat, že důsledky ekonomické krize se promítnou do každodenního života osob ohrožených sociálním vyloučením, a to jak ve smyslu hlubšího ekonomického propadu, tak i ve smyslu vzrůstajícího odsuzování většinovou společností. U majority lze očekávat snížení míry solidarity s danou cílovou skupinou i nárůst extremistických akcí.“

Charakteristika sociálně vyloučené lokality

Z uvedeného vyplývá, že nejpočetnější, nejméně integrovanou a sociálně vyloučením nejvíce ohroženou skupinou obyvatel jsou Romové. Sociální vyloučení se v uvedené oblasti projevuje zejména:

- prostorovým a symbolickým vyloučením
- ztíženým přístupem k legálním formám výdělečné činnosti, závislostí na sociálních dávkách a s tím spojenou materiální chudobou
- rizikovým životním stylem, špatnými hygienickými poměry a s nimi souvisejícím horším zdravotním stavem
- životními strategiemi orientovanými na přítomnost
- uzavřeným ekonomickým systémem vyznačujícím se častým zastavováním majetku (půjčování peněz na vysoký úrok apod.)
- výskytem sociálněpatologických jevů (alkohol, drogy, gamblerství) a kriminality
- sníženou sociokulturní kompetencí a jazykovou bariérou

Město Brno každoročně vynakládá finanční prostředky na prevenci kriminality, dále podporuje organizace, které pracují s drogově závislými, spolupracuje na projektech Městské policie Brno a policie ČR, které předcházejí rizikovým formám chování.

Předkládaný projekt je zaměřen na investiční podporu vybraných sociálních služeb a činností v oblasti, která je opakovaně označována za největší sociálně vyloučenou lokalitu v městě Brně, a to jak rozlohou, tak i počtem obyvatel.

Dostupnost sociálních služeb pro uživatele z lokalit

Terénní sociální práce je nejúčinnějším nástrojem v boji proti sociálnímu vyloučení a tyto sociální služby pro město Brno a konkrétně i v uvedené lokalitě zajišťují neziskové organizace IQ Roma Servis, DROM, romské středisko, Společenství Romů na Moravě a Romodrom. Počet terénních pracovníků od roku 2008 značně vzrostl, zároveň však neúměrně vzrůstá i počet osob využívajících tyto služby. Organizace působící v této oblasti realizují i projekty zaměřené na vzdělávání, volnočasové aktivity, komplexní práci s rodinou apod., své uplatnění zde nachází i Muzeum romské kultury, Ratolest, o.s., a Teen Challenge. Z níže uvedených statistik a výročních zpráv neziskových organizací však vyplývá, že počet uživatelů sociálních služeb v této lokalitě neúměrně roste a také prognózy poukazují na nutnost posílení těchto aktivit. Např. služba sociální rehabilitace zaměřená na danou cílovou skupinu není zastoupena ani ve vybrané lokalitě, ale ani v rámci města Brna a pravděpodobně ani v rámci Jihomoravského kraje. Zpráva G & C uvádí údaj týkající se lokality A, kde je podíl Romů na celkovém počtu obyvatel lokality odhadován na 40–50 % !

Dostupnost vzdělávání

Zpráva Amnesty International (AI) uvádí, že dva roky poté, co Evropský soud pro lidská práva označil umístění romských dětí do zvláštních škol za diskriminaci, jsou romské děti stále segregovány. Jsou stále nadměrně zastoupeny ve školách a třídách pro žáky s „lehkým mentálním postižením“. Dokument AI také připomíná zprávu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy shrnující rok 2008, podle které je až 50% pravděpodobnost, že romské děti mohou propadnout nebo že budou přeloženy do speciálních škol. „Vláda uznává, že problém existuje, a přijala některé menší kroky k jeho řešení. Nepodařilo se ale zvrátit trend, tedy segregování romských dětí ve školách.“ Segregované bydlení je příčinou segregovaného vzdělávání romských dětí a školy s vysokým podílem romských dětí představují

z celospolečenského pohledu vážný problém a bohužel se s ním potýká i město Brno. Víme, že v Brně je tento podíl odhadován na 80–95 % a týká se 5 brněnských základních škol:

1. ZŠ Křenová
2. ZŠ Merhautova/Vranovská
3. ZŠ Sekaninova
4. ZŠ nám. 28. října
5. ZŠ Lidická

Další takovou školou bude pravděpodobně ZŠ Rašínova, která zaznamenává každoročně nárůst počtu romských žáků při zápisu do 1. tříd. Na těchto školách působí asistenti pedagoga, z finančních důvodů jsou však jejich úvazky kráceny. Vědomostní úroveň žáků je přímo úměrná tomuto nevhodnému nastavení a nedostatečná příprava na ZŠ je pak překážkou v dalším vzdělávání. Střední školy a odborná učiliště v Brně se nebrání přijetí romských studentů, obvykle však žáci sami ukončí studium již v prvním ročníku, pokud jim není věnován patřičný zájem ze strany občanských sdružení, která se touto činností zabývají. Posílení vzdělávacích aktivit je maximálně žádoucí v rámci běžného školství, ale i v rámci sociálních služeb formou nízkoprahových činností. Zpráva G & C uvádí alarmující údaj týkající se lokality A, kde je podíl obyvatel do 15 let odhadován na 50 %.

Nezaměstnanost

Obě zmiňované studie uvádějí až 90% nezaměstnanost romské populace, přičemž dále popisují stav takto: „Většina obyvatel je závislá na sociálních dávkách. Několik obyvatel je trvale zaměstnáno, několik jich pracuje příležitostně, přes léto pracuje více než polovina mužů (výkopové a pomocné stavební práce), většinou však „načerno“. Někteří si přivydělávají sběrem železného šrotu.“ a tento popis odpovídá realitě. Dostupnost pracovních příležitostí pro romské uchazeče je velmi omezená, zejména z důvodu neodpovídající kvalifikace. Změny jsou očekávány v souvislosti se zavedením sociální reformy a povinnosti výkonu veřejné služby, což však u většiny Romů paradoxně posílí závislost na sociálních dávkách. Dle statistik pro Jihomoravský kraj (zdroj MPSV) je evidentní, že o 1 volné pracovní místo se uchází 18,8 uchazeče. Úřad práce v Brně eviduje k datu 31. 3. 2010 celkem 19 201 uchazečů o zaměstnání a ze zmiňovaných kvantitativních výzkumů lze dovodit, že přibližně poloviční podíl tvoří Romové. **Statistické údaje uvedené ve studii „Identifikace sociálně vyloučených lokalit a zpracování jejich mapy ve městě Brně“ zhotovitele VeryVision, s. r. o., 2008:**

- **Počet Romů žijících v Brně** se pohybuje v rozmezí 15–17 tis., což představuje přibližně 4% zastoupení z celkového počtu cca 400 tis. obyvatel Brna.
- **Počet Romů žijících v podmínkách sociálního vyloučení** se odhaduje na 7–8 tis., což představuje necelá 2 % z celkového počtu obyvatel Brna, ale téměř 45% podíl v romské populaci.

Další nezaměstnaní Romové se naopak v této statistice neobjevují vůbec, neboť se sami neevidovali nebo byli úřadem práce z nějakého důvodu vyřazeni.

Tab. 3 Uchazeči o zaměstnání v Jihomoravském kraji k 31. 3. 2010

Kraj, okresy	Uchazeči celkem	z toho v %						Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo
		dosažitelní	ženy	absolventi a mladiství	osoby se zdravotním postižením	s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	v rekvalifikaci	
Jihomoravský kraj	66 984	96,8	45,8	6,5	13,7	29,8	1,6	24,8
v tom okres:								
Blansko	5 351	93,9	47,0	7,8	20,3	28,2	1,9	31,3
Brno - město	19 201	96,6	49,3	4,4	11,6	21,5	0,9	18,8
Brno - venkov	8 488	98,3	47,5	8,1	15,4	32,1	1,6	16,0
Břeclav	7 694	98,1	42,2	8,0	13,5	37,1	0,6	51,3
Hodonín	12 936	96,3	41,5	6,8	15,4	28,2	2,5	33,3
Vyškov	4 231	94,7	45,2	7,5	13,7	33,8	2,2	19,1
Znojmo	9 083	98,2	45,4	6,2	10,9	40,6	1,8	40,2

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Dle dalších statistik je míra nezaměstnanosti pro rok 2010 a pro Brno-město 8,1 %, údaje za rok 2011 zatím nejsou k dispozici.

Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska

Okres (kraj) ▲ ▼	Dosažitelní uchazeči celkem ▲▼	Pracovní síla celkem ▲▼	Míra nezaměstnanosti ▼	Volná místa ▲▼
Jihomoravský				
Blansko	4 802	55 006	8,7 %	197
Brno-město	17 854	219 077	8,1 %	727
Brno-venkov	7 951	104 387	7,6 %	826
Břeclav	6 765	61 198	11,1 %	190
Hodonín	11 579	80 077	14,5 %	288
Vyškov	4 084	46 215	8,8 %	170
Znojmo	8 157	58 039	14,1 %	378

Dostupnost bydlení

Od roku 2008 se problematikou bydlení přednostně zabývá Pracovní skupina pro integraci (dále jen PSI), poradní orgán zřízený v gesci náměstek/náměstkyně primátora města Brna. Po intenzivním shromažďování a vyhodnocení relevantních informací byl zpracován materiál „Opatření pro oblast bydlení v sociálně vyloučených komunitách – závěry Pracovní skupiny pro integraci“, který schválila Rada města Brna v roce 2009. Materiál obsahuje funkční návody a návrhy k odstranění nedostatků v bytové politice. Vývoj bytové situace je však obtížně regulovatelný, ubytovny nadále suplují deficit obecního bytového fondu a segregace je často výsledkem kombinace působení majoritní společnosti (viz výzkumy veřejného mínění „nikdo nechce bydlet vedle Romů“), současně se tak děje i dobrovolným sestěhováním osob nacházejících se v podobné životní situaci. Zadluženost obyvatel v sociálně vyloučených lokalitách je vysoká, což vyplývá i ze statistických údajů o činnosti o. s. IQ Roma Servis a příspěvkové organizace DROM, romské středisko. Terénní pracovníci řeší stovky případů klientů, kteří dluží jak na nájemném, tak na splátkách úvěrovým společnostem.

Statistické výsledky práce DROM, romského střediska (výroční zpráva za rok 2010)

Typ problému	Počet intervencí
Zaměstnání	2 775
Dluhové poradenství	1 078
Bydlení	860
Důchody, sociální dávky	167
Rodina	47
Trestní právo	13
Zdraví	6
Jiné	192
Celkem	5 140

Statistické výsledky práce IQ Roma Servis (výroční zpráva za rok 2010)

Typy zakázek	Počet klientů
Problematika bydlení	3 066
Komerční zadluženost	500
Zaměstnanost	570
+ ostatní služby, celkem klientů	1 799 (celkem 22 500 kontaktů)

V roce 2010 také město Brno pilotně ověřilo funkčnost preventivního programu nazvaného Druhá šance, jehož cílem bylo předcházení ztrátě bydlení se zaměřením zejména na rodiny s dětmi. Vyhodnocení programu hovoří o velmi efektivním nástroji a výsledky jsou prezentovány jako příklad dobré praxe.

V roce 2010 bylo také přiděleno prvních deset bytů žadatelům, kteří se ucházeli o zařazení do pořadníku o sociální byt. Byty se statutem sociálního bytu byly vyjmuty z běžného obecního bytového fondu právě za tímto účelem. Smlouvu o nájmu v sociálním bytě bude město uzavírat s lidmi na dva roky. Pokud se za tu dobu jejich finanční situace nezlepší, smlouva se prodlouží o další dva roky. Když si naopak vydělají víc, než připouští limit, přejdou na obvyklé nájemné.

Město Brno také přijalo model prostupného sociálního bydlení, kdy občané a rodiny ubytovaní dočasně v azylových domech a charitativních či sociálních zařízeních budou mít možnost přesunu do běžného nájemního vztahu.

Tvorba strategie sociálního začleňování

Město Brno deklaruje vůli pro tvorbu strategie ve dvou liniích:

V rámci střednědobého plánování sociálních služeb

Komunitní plán sociálních služeb města Brna pro období 2010–2013 (dále jen KPSS) popisuje aktuální situaci, prognózy, opatření a aktivity nutné pro zlepšení situace cílové skupiny nazvané „Romové a cizinci ohrožení sociálním vyloučením“. **Priorita 3** „Zachování a rozvoj sítě nízkoprahových zařízení pro děti a mládež a aktivizačních center v sociálně vyloučených lokalitách“ bude naplňována opatřeními **3.3.** „Realizace komplexní pracovní-výchovné činnosti prostřednictvím NZDM a fakultativních služeb s cílem zvýšit vzdělanostní úroveň mladé generace“ a **3.4.** „Vznik nových NZDM v sociálně vyloučených lokalitách, které nejsou službou pokryty“.

V rámci činnosti Poradního sboru pro integraci sociálně vyloučených komunit v Brně (PSI)

PSI byl zřízen v gesci náměstka/náměstkyně primátora města Brna a on/ona předkládá návrhy směřující k sociálnímu začleňování a snížení tohoto rizika. Členy PSI byli jmenováni zástupci města i neziskových organizací. Prvotně byl v roce 2009 předložen materiál zaměřený na zlepšení situace v oblasti bydlení, následující materiál se již týkal eliminace výskytu sociálních patologií v sociálně vyloučených lokalitách města Brna. Oba materiály byly schváleny Radou města Brna a průběžně dochází k jejich naplňování.

Institucionální analýza

Statutární město Brno spolupracuje v oblasti prevence kriminality s celou řadou orgánů a organizací. Od roku 1996 je postupně budována, doplňována a rozšiřována síť spolupracujících organizací.

Pro jejich vzájemnou informovanost a pro přenos informací mezi orgány města a třetím pilířem občanské společnosti – nestátními neziskovými organizacemi a dalšími subjekty – pořádá Koordinační centrum prevence každoročně seminář k vyhodnocení uplynulého roku a k přípravě plánu na další kalendářní rok v oblasti prevence kriminality. Jsou zde stanoveny oblasti a priority města, kraje a prostřednictvím Odboru prevence kriminality MV i celostátní aktuální priority. Jak již bylo zmíněno, oblastí bezpečnosti a prevence kriminality se rovněž zabývají zásadní koncepční dokumenty města:

- Koncepce prevence kriminality ve městě Brně na léta 2008–2012 a 2013–2016
- Strategie pro Brno
- Komunitní plán sociálních služeb města Brna pro období 2010–2013
- Strategie protidrogové politiky města Brna na období 2011–2014

Přehled orgánů a organizací

1. **Městská rada pro prevenci kriminality** – poradní orgán Rady města Brna. Členy jsou: tajemník Magistrátu města Brna, vedoucí Úseku sociálně kulturního MMB, vedoucí oddělení koncepce a plánování služeb OSP MMB, vedoucí Koordinačního centra prevence, protidrogová koordinátorka města Brna, městský státní zástupce, ředitel krajské pobočky Úřadu práce ČR, předseda Komise pro tělesnou výchovu a sport RMB, zástupce Komise pro bezpečnost a veřejný pořádek RMB, zástupce Sněmu starostů, zástupce Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, ředitel Městské policie Brno, krajská manažerka prevence kriminality, vedoucí střediska Probační a mediační služby ČR v Brně, zástupce Vyšší policejní školy MV ČR v Brně
2. **Magistrát města Brna**
 - Odbor sociální péče
 - Koordinační centrum prevence (vedoucí oddělení, koordinátor prevence kriminality a protidrogový koordinátor)
 - oddělení koncepce a plánování služeb (referát komunitního plánování sociálních služeb, romská poradkyně a referent pro národnostní menšiny)
 - oddělení péče o rodinu a osoby ohrožené chudobou
 - oddělení sociálně-právní ochrany dětí
 - oddělení sociální prevence a pomoci
 - oddělení sociální prevence pro mladistvé a mladé dospělé
 - Odbor zdraví
 - referent pro problematiku domácího násilí
 - referent pro rodinnou politiku
 - Odbor životního prostředí
 - ve vztahu k nízkoprahovému zařízení v Zoo Brno
 - Odbor zahraničních vztahů
 - ve vztahu k mezinárodní spolupráci a aktivitám

- 3. Krajský úřad Jihomoravského kraje**
 - koordinátor/ka prevence kriminality
 - protidrogový koordinátor/ka
 - oddělení volnočasových aktivit
- 4. Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje**
 - Preventivně-informační oddělení, které vykonává prevenci kriminality a realizuje projekty prevence kriminality
- 5. Městská policie Brno**
 - Odbor prevence, který vykonává prevenci kriminality a realizuje projekty prevence kriminality
- 6. Probační a mediační služba, středisko Brno**
 - realizuje ve spolupráci s NNO probační programy
- 7. Vazební věznice Brno**
- 8. Občanská a jiná sdružení**
 - Sdružení pěstounských rodin
 - Ratolest
 - Rozkoš bez rizika
 - Sdružení Podané ruce
 - Petrov – sdružení pro práci s dětmi a mládeží
 - Magdalenium
 - Sdružení obrany spotřebitelů Jihomoravského kraje
 - DNO
 - Coracao de Capoeira
 - Persefona
 - Kulička
 - Člověk člověku
 - Rundenstein
 - Česká tábormická unie
 - Armáda spásy
 - Bílý kruh bezpečí
 - A Kluby ČR
 - Nejsi sám
 - Společenství Romů na Moravě
- 9. Příspěvkové organizace**
 - JUNIOR – Dům dětí a mládeže
 - DROM, romské středisko
 - Zoologická zahrada města Brna
- 10. Církevní organizace**
 - Salesiánské středisko mládeže (Líšeň a Žabovřesky)
 - Teen Challenge
- 11. Azylové domy**
- 12. Domy na půli cesty**
- 13. Kontaktní centra**

- 14. Krizová pomoc**
- 15. Nízkoprahová centra a zařízení**
- 16. Pedagogicko-psychologické poradny**
- 17. Školy a školská zařízení**

Popis a adresy jsou obsahem Institucionální analýzy města Brna, která je přílohou Koncepce prevence kriminality ve městě Brně na léta 2008–2012.

Hodnocení plnění
„Koncepte prevence kriminality ve městě Brně na léta 2008–2012“
„Městský program prevence kriminality v Brně“
(schválen na Z5/018 zasedání ZMB dne 9. 9. 2008 pod bodem 33 (ZM5/1881))

ROK 2009

Úvod

Komplexní bezpečnostní analýza města Brna byla doplněna o aktuální data, která jsou obsažena v materiálu „Hodnocení a vyúčtování Městského programu prevence kriminality v Brně za rok 2009“.

V roce 2009 byl jako součást této analýzy uskutečněn opakovaný sociologický průzkum „Vnímání pocitu bezpečnosti občany Brna“. Jeho výsledky a závěry budou zohledněny při přípravě a realizaci městského programu prevence kriminality.

Dále byla provedena studie Implementace Systému včasné intervence (SVI), která bude využita při realizaci pilotního projektu zavedení SVI ve městě Brně, a další dvě sociologické studie, které jsou součástí víceletého projektu Bezpečná lokalita – Bezpečné bydlení, realizovaného Koordinačním centrem prevence Odboru sociální péče Magistrátu města Brna, MČ Brno-Nový Lískovec a Městskou policií Brno.

Pokračuje spolupráce s experty na mezinárodní úrovni. Zástupci Brna se účastní workshopů skupiny „Prevence kriminality“ sociální komise EURO CITIES a projektu „Lidé, města a kamerové monitorovací systémy“ skupiny měst při Evropském fóru pro bezpečnost ve městě s cílem zavedení evropských standardů ochrany soukromí občanů při užívání CCTV.

Kromě spolupráce s odborníky z Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR pokračuje spolupráce s experty Institutu pro kriminologii a sociální prevenci a se sekci sociální patologie Masarykovy české sociologické společnosti, jejímiž členy jsou i manažeři prevence kriminality. Dlouholetá úspěšná spolupráce s preventisty Policie ČR se zúročila udělením čestné medaile policejního prezidenta Mgr. Lence Štěpánkové (za dlouhodobou spolupráci s Policií České republiky na úseku zajišťování veřejného pořádku a bezpečnosti).

Hlavní cíl koncepte

– „efektivní preventivní politikou na úrovni statutárního města Brna přispět k přiblížení se ideálu bezpečného města“ se v roce 2009 dařilo až překvapivě dobře plnit, neboť všechny podpořené dílčí projekty Městského programu prevence kriminality byly realizovány, všechny dotace vyčerpány a podle policejních statistik došlo v Brně v roce 2009 k významnému poklesu kriminality téměř ve všech sledovaných položkách, vyjma oblastí přestupků.

Plnění dlouhodobých úkolů pro rok 2009

1. *Udržení sítě organizací a zařízení, které ve městě Brně zabezpečují realizaci dílčích projektů prevence kriminality na místní úrovni*

Úkol je splněn, síť organizací se rozrostla o spolupráci s o. s. DNO, realizující zejména probační programy, a s o. s. Sdružení obrany spotřebitelů Jihomoravského kraje, které již spolupracovalo dříve s Městskou policií Brno při realizaci projektu Senior akademie.

Pro rok 2010 se nepodařilo na podzim roku 2009 zajistit finanční dotaci z Programu prevence kriminality Jihomoravského kraje. Důvodem je to, že na tento program

Jihomoravský kraj nevyčlenil pro rok 2010 žádné finanční prostředky. V roce 2009 využily NNO možnosti žádat o dotaci z Jihomoravského kraje přímo, proto finanční prostředky přidělené jim z Jihomoravského kraje nebyly do Městského programu prevence kriminality v Brně zahrnuty.

2. *Prohlubování spolupráce s Odborem prevence Ministerstva vnitra ČR*

Připomínáme osobní účast ředitelky tohoto odboru paní Mgr. Jitky Gjuričové a paní PhDr. Ivany Dostálové, konzultantky pro město Brno, na projednávání Městského programu prevence kriminality a žádosti o státní účelovou dotaci. Dále úzkou spoluprací s pracovníky OPK MV ČR, zejména s JUDr. Tomášem Koničkem, na projektech Bezpečná lokalita – Bezpečné bydlení či na mezinárodním projektu EFUS „Lidé, města a kamerové monitorovací systémy“. Rovněž spolupráce s projektovým manažerem projektu SVI Mgr. Ferdinandem Raditschem kontinuálně pokračuje.

V rámci projektu Bezpečná lokalita – Bezpečné bydlení se v roce 2009 realizoval projekt Bezpečná lokalita – Bezpečné bydlení, I. etapa (sociologické šetření) v celkové hodnotě 75 000,- Kč.

3. *Metodika měření účinnosti projektů v oblasti sociální prevence*

Spolupráce s Institutem pro kriminologii a sociální prevenci na tomto projektu zatím nepokročila, a to z důvodu personálních změn na OPK MV ČR, který měl projekt organizačně zabezpečit, a z důvodu snížení počtu pracovníků Institutu pro kriminologii a sociální prevenci o 50 % na základě rozhodnutí ministra spravedlnosti.

I když se nepodaří vypracovat metodiku měření účinnosti, uskutečňuje se na základě usnesení Městské rady pro prevenci kriminality v Brně jednou za tři roky opakovaný sociologický průzkum Vnímání pocitu bezpečnosti občany města Brna, jehož výsledky nám mimo jiné zaručují jistou objektivitu při tvorbě směřování koncepce i realizovaných projektů.

V roce 2009 se uskutečnil projekt „Vnímání pocitu bezpečnosti občanů města Brna“ realizovaný Mezinárodním institutem marketingu, komunikace a podnikání, s. r. o., v celkové hodnotě 200 000,- Kč.

4. *Práce multitému pro mládež pod gescí střediska Probační a mediační služby ČR v Brně*

V roce 2009 byla omezena na 2 pololetní celodenní jednání. Tzv. malý multitém se s orgány sociálně právní ochrany dětí Brno-střed a Brno-sever schází daleko častěji a na půdě DROM – romského střediska řeší konkrétní případy. Aktivizace činnosti multitému se odehrává v souvislosti s implementací projektu SVI na území města Brna.

5. *Spolupráce na mezinárodní úrovni*

Spolupráce se jak v rámci EUROCITIES, skupiny dříve „Bezpečné město“, nyní „Prevence kriminality“, tak EFUS, jak již bylo shora zmíněno, úspěšně rozvíjí. Zcela specifickou se stala spolupráce mezi Brnem a litevským Vilniusem, jak v oblasti práce městské policie, tak koncepce prevence kriminality. Ve Vilniusu byla zorganizována mezinárodní konference na téma „Koncepce prevence kriminality ve městě Brně“, za účasti významných osobností politického i veřejného života, včetně ministra vnitra Litvy. Konference se stala inspirací pro Litevce při vytváření vlastního systému prevence kriminality.

Pro pomoc při zajištění všech uvedených forem spolupráce na mezinárodní úrovni byl v roce 2009 realizován projekt „Koordinační centrum prevence“ ve spolupráci s Odborem zahraničních vztahů MMB v celkové hodnotě 140 000,- Kč.

Plnění krátkodobých úkolů v roce 2009

1. Podpora projektů, které se v oblasti sekundární sociální prevence zabývají rizikovými skupinami dětí a mládeže bez ohledu na barvu pleti. Gestory projektů byli předkladatelé a realizátoři. Uskutečnily se tyto projekty:

<i>Klub Vespod (Salesiánské středisko mládeže)</i>	109 750,- Kč
<i>Klub Kumbál (OSP, Celní)</i>	175 000,- Kč
<i>Klub Hangár (Nejsi sám, o. s.)</i>	242 197,- Kč
<i>Celoroční tematické etapové hry (Česká tábornická unie)</i>	236 960,- Kč
<i>Volnočasové aktivity pro skupiny dětí a mládeže (JUNIOR, p. o.)</i>	182 000,- Kč
<i>Implementace systému SVI (OSP, KCP)</i>	50 000,- Kč
<i>Probační program „Právo na každý den“ (DNO, o. s.)</i>	44 000,- Kč

2. Podpora dílčích projektů NNO, církevních organizací, romských a proromských organizací směřujících k eliminaci sociálněpatologických jevů v romském etniku. Uskutečnily se tyto projekty:

<i>Klub Asaben (Petrov – sdružení pro práci s dětmi a mládeží)</i>	220 006,- Kč
<i>Preventivní aktivity na Pavlači (Ratolest Brno, o. s.)</i>	144 315,- Kč
<i>Dovybavení DROMu (DROM)</i>	64 000,- Kč
<i>Dům jistoty (Sdružení pěstounských rodin, o. s.)</i>	756 137,- Kč
<i>Stop zewling! (Společenství Romů na Moravě)</i>	32 000,- Kč
<i>Společně – Jekhethane (Základní škola Štolcova)</i>	61 065,- Kč

3. Podpora projektů z oblasti situační prevence, které směřují k znesnadnění páchaní trestné činnosti majetkové. Vzhledem k tomu, že město Brno dosud nemá schválenou koncepci rozvoje MKDS (městský kamerový monitorovací systém), nejsou projekty CCTV podporovány ani ze strany OPK MV ČR, a proto nebyl žádný projekt situační prevence v roce 2009 realizován.

4. Podpora projektů Městské policie Brno typu Senior akademie, podpora projektů Bílého kruhu bezpečí a podpora projektů NNO, které poskytují služby lidem v krizových situacích, obětem domácího násilí, obětem obchodování s lidmi za účelem sexuálního zneužívání, prostituuji atd. Uskutečnily se tyto projekty:

<i>Senior akademie (Městská policie Brno)</i>	193 000,- Kč
<i>Helena 2009 (Magdalenium, o. s.)</i>	2 655 985,10 Kč
<i>Centrum R-R a preventivní aktivity (Rozkoš bez rizika, o. s.)</i>	369 999,- Kč
<i>Bezpečí v azylovém domě (Armáda spásy v ČR)</i>	176 209,30 Kč
<i>Drogové služby ve vězení (Sdružení Podané ruce, o. s.)</i>	2 146 000,- Kč
<i>Prevence TČ pod vlivem alkoholu (A-Kluby ČR, o. p. s.)</i>	116 000,- Kč
<i>Teen Challenge (Teen Challenge)</i>	82 000,- Kč

5. Podpora projektů na zabezpečení činnosti informačních místností Policie ČR a Městské policie Brno včetně autobusu MOBIDIKu. Uskutečnily se tyto projekty:

Centrum dialogu prevence (Policie ČR) 99 980,- Kč

6. Podpora projektů Policie ČR a Městské policie Brno, které jsou zaměřeny na rizikové skupiny dětí a mládeže, na zvyšování právního vědomí, ale i právní odpovědnosti. Uskutečnily se tyto projekty:

ONI III. (Městská policie Brno) 100 000,- Kč

Podporuji bezpečné město (Městská policie Brno) 100 000,- Kč

Max i Bobek (Městská policie Brno) 100 000,- Kč

7. Podpora projektů městských částí, snažících se eliminovat vandalismus, sprejerství, snažících se o estetizaci prostředí (vybavování hřišť nerozbitnými herními prvky), budování nízkoprahových kluboven (vnitřní vybavení) nebo pořádáním společných akcí s NNO, které se rizikovými skupinami dětí a mládeže zabývají. Uskutečnily se tyto projekty:

Vybavení dětského hřiště Strž (MČ Brno-střed) 1 187 077,50 Kč

Zapojení neorganizované mládeže (MČ Brno-Jehnice) 74 000,- Kč

Nízkoprahové centrum Jekhethane-Společně (MČ Brno-Nový Lískovec) 100 000,- Kč

Zabezpečení dětského hřiště před vandalismem (MČ Brno-sever) 182 000,- Kč

Obnova veřejných sportovišť (MČ Brno-Medlánky) 306 000,- Kč

Závěr

Celková hodnota vybudovaného díla za rok 2009 činila 10 720 680,93 Kč, z toho dotace z Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR činila 839 999,- Kč a z rozpočtu města Brna 2 499 980,- Kč.

Bylo realizováno celkem 32 projektů, z toho 24 sociální prevence, žádný projekt situační prevence, 8 projektů – informace pro občany o možnostech ochrany a obrany před trestnou činností.

Od počátku realizace jednotlivých typů programů prevence kriminality ve městě Brně v roce 1996 se už realizovalo celkem 324 projektů a celková hodnota vybudovaného díla činí 149 653 104,86 Kč.

Vzhledem k výsledkům komplexní bezpečnostní analýzy města, zejména policejním statistikám, ze kterých vyplývá pro město Brno v roce 2009 dosud největší pokles trestné činnosti, se lze domnívat, že uplatnění koncepce prevence kriminality v praxi je pro Brno přínosem a je úspěšné.

ROK 2010

Úvod:

Komplexní bezpečnostní analýza města Brna byla doplněna o aktuální data, která jsou obsažena v materiálu „Hodnocení a vyúčtování Městského programu prevence kriminality v Brně (dále jen Městský program) za rok 2010“.

Při přípravě a realizaci Městského programu bylo využito výsledků a závěrů opakovaného sociologického průzkumu „Vnímání pocitu bezpečnosti občany města Brna“ z roku 2009.

Realizoval se pilotní projekt zavedení Systému včasné intervence ve městě Brně ve třech městských částech: Brno-střed, Brno-sever a Brno-Královo Pole. Došlo i k realizaci hlavní části projektu Bezpečná lokalita – Bezpečné bydlení v městské části Brno-Nový Lískovec.

Pokračovala spolupráce s experty na mezinárodní úrovni. Zástupci města Brna se zúčastnili workshopů skupiny „Prevence kriminality“ sociální komise EURO CITIES a druhým rokem projektu „Lidé, města a kamerové monitorovací systémy“ skupiny měst a regionů při Evropském fóru pro bezpečnost ve městě (EFUS), jehož výstupem je „Charta pro demokratické využívání bezpečnostních kamerových systémů“. Městu Brnu, jako jedinému v ČR, se tak otevřela příležitost být první mezi městy a regiony ČR, které se k „Chartě...“ případně připojí.

Kromě trvalé a stabilní spolupráce s kvalifikovanými odborníky z Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR pokračovala spolupráce se sekci sociální patologie Masarykovy české sociologické společnosti, jejímiž členy jsou manažeři prevence kriminality. Dále s experty Institutu pro kriminologii a sociální prevenci v Praze, což se v roce 2010 zúročilo udělením čestného uznání vedoucímu oddělení Koordinačního centra prevence S. Jabůrkovi ředitelem institutu M. Scheinostem „Za dlouholetou aktivní spolupráci a za významné přispění k rozvoji oboru kriminologie“.

Hlavní cíl koncepce

– „efektivní preventivní politikou na úrovni statutárního města Brna přispět k přiblížení se ideálu bezpečného města“ se v roce 2010 dařilo opět překvapivě dobře plnit, neboť téměř všechny podpořené dílčí projekty (s jedinou výjimkou) Městského programu prevence kriminality byly realizovány, státní účelové dotace byly kompletně vyčerpány a podle policejních statistik došlo v Brně v roce 2010 k opětovnému poklesu kriminality téměř ve všech sledovaných položkách.

Plnění dlouhodobých úkolů pro rok 2010

1. *Udržení sítě organizací, které ve městě Brně zabezpečují realizaci dílčích projektů prevence kriminality na místní úrovni.*

Úkol je plněn a splněn. Kvantum spolupracujících organizací v roce 2010 zůstalo na úrovni roku 2009. Rovněž v roce 2010 nevyčlenil Jihomoravský kraj do speciální výzvy k podávání žádostí na Program prevence kriminality žádné finanční prostředky. Proto nebylo možno finanční prostředky z Jihomoravského kraje do závěrečného hodnocení zahrnout. Přesto se díky osobní iniciativě strážníků Odboru prevence Městské policie Brno podařilo dosáhnout mimořádné dotace na projekt Senior akademie.

2. Prohlubování spolupráce s Odborem prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR.

Téměř tradicí se stala osobní účast ředitelky tohoto odboru paní Mgr. Jitky Gjuričové a paní PhDr. Ivany Dostálové, konzultantky pro města Brno a Jihomoravský kraj, na projednávání Městského programu prevence kriminality, počínaje celoměstským seminářem přes následné konzultace a projednávání žádosti o přidělení státní účelové dotace. Pokračovala i úzká součinnost se specialistou v oblasti situační prevence JUDr. Tomášem Koníčkem při realizaci projektu Bezpečná lokalita – bezpečné bydlení a na mezinárodním projektu EFUS „Lidé, města a kamerové monitorovací systémy“. S Mgr. Ferdinandem Raditschem proběhla řada seminářů, vzdělávacích akcí a konzultací při realizaci pilotního projektu Systému včasné intervence. Odborníci na ekonomii nám byli nápomocni při značně náročném řízení při realizaci projektů investičního typu.

V rámci projektu Bezpečná lokalita – bezpečné bydlení se v roce 2010 realizoval projekt BLBB – II. etapa (přístupový systém, elektronický systém hlášení požárů a uzavřený kamerový monitorovací systém) v celkové hodnotě 1 000 000,- Kč.

Dva projekty zavedení Systému včasné intervence (investiční a neinvestiční) v městských částech Brno-střed, Brno-sever a Brno-Královo Pole byly realizovány v celkové výši nákladů 2 680 000,-Kč.

3. Metodika měření účinnosti projektů v oblasti sociální prevence.

V tomto projektu se ani v roce 2010 nepokročilo, neboť podmínky dané nyní pro činnost partnera OPK MV ČR – Institutu pro kriminologii a sociální prevenci to neumožnily. Podle vyjádření ředitelky Odboru prevence kriminality OPK MV ČR zvažuje Ministerstvo vnitra ČR, že v této věci podnikne vlastní kroky k realizaci projektu. Ochota města Brna být při realizaci partnerem trvá.

K naší práci jsme v roce 2010 využili výsledků a závěrů opakovaného sociologického průzkumu „Vnímání pocitu bezpečnosti občany Brna“ z roku 2009.

4. Práce multitýmu pro mládež pod gescí střediska Probační mediační služby ČR v Brně.

V roce 2010 se tzv. „velký multitým“ pravidelně nescházel. Jeho jednání nahradil „multitým malý“, složený z pracovníků OSPOD ÚMČ Brno-střed, Brno-sever, DROM, romského střediska, Pedagogicko-psychologické poradny, školních preventistů, zástupce o. s. Podané ruce, Městské policie Brno, OO Policie ČR, někdy i protidrogové koordinátory KCP OSP MMB a ad hoc přizvaných odborníků na právě řešenou problematiku. Tento tým se scházel 1krát za měsíc. Z iniciativy Odboru sociální péče MMB byl v prosinci 2010 svolán „velký multitým“, a to v souvislosti se zaváděním Systému včasné intervence. Byl projednán jeho statut a organizační řád a jeho tajemnicí se stala vedoucí OSPOD ÚMČ Brno-Královo Pole. Těžiště práce multitýmu se tedy z PaMS přesunuje na orgány OSPOD.

5. Spolupráce na mezinárodní úrovni.

Úspěšně pokračovala spolupráce se skupinou Prevence kriminality sociální komise EURO CITIES. Na workshopech v Londýně a v Haagu byla projednávána tematika kriminality mládeže a mladistvých gangů z etnických menšin. Z jednání vzešlo doporučení, aby se jeden z příštích workshopů realizoval opět ve městě Brně (cca v roce 2012), a to s tematikou zapojování občanů do ochrany a obrany vlastní bezpečnosti s představením našich projektů BLBB, SVI a Senior akademie. Na Německém preventivním dnu v Berlíně se konalo zároveň uzavřené plenární zasedání a volební jednání představitelů Evropského fóra pro bezpečnost ve městě, byla založena Německá národní síť bezpečných měst EFUS a byly prezentovány výsledky projektu „Lidé, města a kamerové monitorovací systémy“, na kterém participuje rovněž město Brno. Na závěrečné konferenci projektu v Rotterdamu byla přijata

„Charta pro demokratické využívání bezpečnostních kamerových systémů“, umožňující městu Brnu, jako dosud jedinému v ČR, se k ní případně připojit.

Pro pomoc při zajištění všech uvedených forem spolupráce na mezinárodní úrovni byl v roce 2010 realizován projekt „Projekty spolupráce Koordinačního centra prevence“ ve spolupráci s Odborem zahraničních vztahů MMB v celkové hodnotě 140 000,-Kč.

Plnění krátkodobých úkolů v roce 2010

1. Podpora projektů, které se v oblasti sekundární sociální prevence zabývají rizikovými skupinami dětí a mládeže bez ohledu na barvu pleti. Gestory projektů byli předkladatelé a realizátoři. Uskutečnily se tyto projekty:

<i>Aristoteles (Ratolest Brno, o. s.)</i>	47 000,- Kč
<i>Nízkoprahový klub pro mládež (Zoologická zahrada města Brna)</i>	49 494,- Kč
<i>Hudebna (DDM Junior, p. o.)</i>	110 000,- Kč
<i>Provoz nízkoprahového klubu (Nejsi sám, o. s.)</i>	254 759,- Kč
<i>Celoroční tematické etapové hry pro děti (Česká táborečnická unie)</i>	165 500,- Kč
<i>Zavedení Systému včasné intervence – investiční projekt (OSP MMB)</i>	2 370 000,- Kč
<i>Zavedení Systému včasné intervence – neinvestiční projekt (OSP MMB)</i>	310 000,- Kč

2. Podpora dílčích projektů NNO, církevních organizací, romských a proromských organizací směřujících k eliminaci sociálněpatologických jevů v romském etniku. Uskutečnily se tyto projekty:

<i>Pestrá klubovna (Sdružení pěstounských rodin, o. s.)</i>	571 349,- Kč
<i>Klub Pavlač (Ratolest, o. s.)</i>	31 000,- Kč
<i>Volnočasové aktivity pro rizikové skupiny D+M (DDM Junior, p. o.)</i>	52 000,- Kč

3. Podpora projektů z oblasti situační prevence, které směřují k znesnadnění páchaní trestné činnosti majetkové.

Ani v roce 2010 nemělo město Brno vypracovanou a schválenou Koncepti rozvoje MKDS (městský kamerový monitorovací systém). Projekty CCTV nebyly podporovány ani ze strany OPK MV ČR. Žádný nový projekt ze strany MRPK v roce 2010 nebyl navrhován. Došlo však k významnému přesunu v majetkových vztazích k MKDS. Všechny kamerové body byly převedeny z majetku Policie ČR do majetku statutárního města Brna, respektive na Městskou policii Brno, která připravila textovou část Koncepte rozvoje MKDS ve městě Brně. Pracovní text je v souladu s evropskou „Chartou pro demokratické využívání bezpečnostních kamerových systémů“ a s platnou legislativou ČR i EU.

Uskutečnily se tyto projekty situační prevence:

<i>Bezpečná lokalita – bezpečné bydlení, II. etapa (Městská policie Brno)</i>	1 000 000,- Kč
<i>Metrologické ověření a revize systému „Detekce jízdy na červenou“ (Camea s. r. o.)</i>	179 000,- Kč
<i>Zavedení systému včasné intervence – investiční část (OSP MMB)</i>	2 370 000,- Kč

4. Podpora projektů Městské policie Brno typu „Senior akademie“, podpora projektů Bílého kruhu bezpečí a podpora projektů NNO, které poskytují služby lidem v krizových situacích, obětem domácího násilí, obětem obchodování s lidmi za účelem sexuálního zneužívání, prostituujičím atd. Uskutečnily se tyto projekty:

<i>Senior akademie V. (Městská policie Brno)</i> <i>(zprostředkovaně i podpora Bílého kruhu bezpečí, jehož přednášky jsou součástí Senior akademie)</i>	279 815,- Kč
<i>Azylový dům pro oběti domácího násilí (Magdalenium, o. s.)</i>	14 667 726,- Kč
<i>Prev. krim. související s požíváním alkoholu (A-kluby ČR, o. s.)</i>	80 000,- Kč
<i>Prevence R-R (Rozkoš bez rizika, o. s.)</i>	173 000,- Kč
<i>Bezpečnost v Centru sociálních služeb (Armáda spásy, o. s.)</i>	60 000,- Kč
<i>Preventivní pomoc dysfunkčním rodinám (Teen Challenge, církevní org.)</i>	85 000,- Kč
<i>Nový začátek (Sdružení Podané ruce, o. s.)</i>	1 924 800,- Kč
<i>Brno lepším místem pro život (Sdružení obrany spotřebitelů JMK)</i>	82 215,- Kč

5. Podpora projektů na zabezpečení činnosti informačních místností Policie ČR a Městské policie Brno včetně autobusu MOBIDIKu. Uskutečnil se tento projekt:

Centrum dialogu prevence II (KŘP JMK) 66 000,- Kč

6. Podpora projektů Policie ČR a Městské policie Brno, které jsou zaměřeny na rizikové skupiny dětí a mládeže, na zvyšování právního vědomí, ale i právní odpovědnosti. Uskutečnil se tento projekt:

Budu s tebou mluvit (KŘP JMK) 80 000,- Kč

6. Podpora projektů městských částí, snažících se eliminovat vandalismus, sprejerství, snažících se o estetizaci prostředí (vybavování hřišť nerozbitnými prvky), budování nízkoprahových kluboven (vnitřní vybavení) nebo pořádání společných akcí s NNO, které se rizikovými skupinami dětí a mládeže zabývají. Uskutečnil se tento projekt:

Nízkoprahové centrum Jekhetane-Společně (MČ Brno-Nový Lískovec) 50 000,- Kč

Závěr

Celková hodnota vybudovaného díla za rok 2010 činila 42 903 682,- Kč, z toho dotace Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR činila 2 806 000,- Kč a z rozpočtu města Brna 2 448 815,- Kč.

Bylo realizováno celkem 25 projektů (1 projekt zdůvodněně nerealizovaný), z toho 19 sociální prevence, 3 situační prevence, 4 projekty – informace pro občany o možnostech ochrany a obrany před trestnou činností.

Od počátku realizace jednotlivých typů programů prevence kriminality ve městě Brně v roce 1996 se už realizovalo celkem 349 projektů a celková hodnota vybudovaného díla činí 193 743 865,39 Kč.

Vzhledem k výsledkům komplexní bezpečnostní analýzy města, zejména policejním statistikám, ze kterých vyplývá pro město Brno v roce 2010 další významný pokles trestné činnosti, se lze domnívat, že uplatnění koncepce prevence kriminality v praxi je pro město Brno přínosem a je úspěšné.

ROK 2011

Úvod:

Dne 19. 12. 2011 bylo přijato dlouho očekávané Usnesení vlády ČR č. 925 s novou strategií prevence kriminality na dalších několik let. Ve městě Brně však stále platí shora uvedená Koncepce, a to včetně roku 2012. Pozitivní na nové strategii je fakt, že jako své motto převzala motto brněnské koncepce, a to Beccariův výrok, že: **„Lépe je zločinu předcházet, než ho trestat“**. Méně pozitivní zprávou je, že byla zrušena městská úroveň programu prevence kriminality a veškeré žádosti na státní účelovou dotaci budou řešeny prostřednictvím Jihomoravského kraje, respektive jeho poradního orgánu, kterým je „Pracovní skupina prevence kriminality“, aniž by Jihomoravský kraj na prevenci kriminality finančně přispěl.

Komplexní bezpečnostní analýza města Brna byla doplněna o aktuální data, která jsou obsažena v materiálu „Hodnocení a vyúčtování Městského programu prevence kriminality v Brně“ (dále jen Městský program) za rok 2011.

Při přípravě a realizaci Městského programu bylo využito výsledků a závěrů opakovaného sociologického průzkumu „Vnímání pocitu bezpečnosti občany města Brna“ z roku 2009.

Projekt zavedení Systému včasné intervence ve městě Brně ve třech městských částech: Brno-střed, Brno-sever a Brno-Královo Pole pokračoval další fází, kterou bylo tzv. překlopení dat OSPOD do nového systému.

Projekt Bezpečná lokalita – Bezpečné bydlení v městské části Brno-Nový Lískovec byl rozšířen o sociální asistenty volnočasových aktivit a v provozu pokračoval i nízkoprahový klub Jekhetane – Společně, který má sídlo přímo v objektu Koniklecová 5. Tento projekt byl oceněn na mezinárodní úrovni 1. místem kategorie inovativních projektů, vyhlášeným na kongresu SAFECITY organizací EUROMED, sdružující města regiony středomoří ze tří kontinentů. Na pořádání kongresu se podílely organizace EFUS (Evropské fórum pro bezpečnost ve městě), jejímž členem je město Brno, a město Janov.

Projekt od stejného dodavatele, tedy Městské policie Brno, a to Senior akademie, byl oceněn v prvním ročníku Ceny prevence kriminality MV ČR o nejlepší projekt krajů, měst a obcí rovněž 1. místem.

Pokračovala spolupráce s experty na mezinárodní úrovni. V rámci sociálního fóra EURO CITIES jsme se zapojili do činnosti pracovní skupiny „Migration a integrace“.

Kromě trvalé a stabilní spolupráce s kvalifikovanými odborníky z Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR pokračovala spolupráce se sekci sociální patologie Masarykovy české sociologické společnosti, jejímiž členy jsou manažeři prevence kriminality. Dále i s experty Institutu pro kriminologii a sociální prevenci v Praze, a to na řešení speciálních úkolů souvisejících s oblastí prevence kriminality.

Za nejdéle setrvalé existující projekt v rámci prevence kriminality lze označit čtrnáctiletý projekt Schránky důvěry, zahájený v únoru roku 1998.

Rok 2011 lze označit jako jeden z prakticky nejlepších a nejuspěšnějších v historii prevence kriminality v Brně.

Hlavní cíl koncepce

– „efektivní preventivní politikou na úrovni statutárního města Brna přispět k přiblížení se ideálu bezpečného města“ se v roce 2011 dařilo opět standardně dobře plnit, neboť všechny

podpořené dílčí projekty Městského programu prevence kriminality byly realizovány, státní účelové dotace byly kompletně vyčerpány a podle policejních statistik došlo v Brně v roce 2011 k opětovnému poklesu kriminality téměř ve všech sledovaných položkách.

Plnění dlouhodobých úkolů pro rok 2011

1. Udržení sítě organizací, které ve městě Brně zabezpečují realizaci dílčích projektů prevence kriminality na místní úrovni.

Úkol je plněn a splněn. Kvantum spolupracujících organizací v roce 2011 se rozšířilo o další spolupracující organizace: *Persefona o. s.*, pracující s oběťmi domácího a sexuálního násilí, ale i s násilnými osobami, *Kulička o. s.*, věnující se dětem z brněnského Klokánku, *Člověk člověku o. s.*, poskytující služby dětem a mladistvým, kteří jsou v péči sociálních kurátorů, a *Coracao de Caporeia o. s.*, které tancem s prvky asijského bojového umění pomáhá zapojit do volnočasových aktivit převážně romské děti z ubytovny na ulici Markéty Kuncové v Židenicích. Po delší odmlce se opět zapojila do programu prevence kriminality konkrétním projektem „Ze školy do škol“ *Vyšší policejní škola MV v Brně*, která nad rámec programu zorganizovala i konferenci k problematice prevence kriminality. Konference se kromě představitelů města Brna, Magistrátu města Brna, celé Městské rady pro prevenci kriminality a vedení školy zúčastnili aktivně i odborníci z Policejního prezidia a projektová koordinátorka ProPolice z centra pro rozvoj policejní práce (Otevřená společnost, o. p. s.) a Institutu pro kriminologii a sociální prevenci z Prahy.

Bohužel ani v roce 2011 nevyčlenil Jihomoravský kraj do speciální výzvy k podávání žádostí na Program prevence kriminality žádné finanční prostředky. Proto nebylo možno finanční prostředky z Jihomoravského kraje do závěrečného hodnocení zahrnout. Přesto se díky osobní iniciativě strážníků Odboru prevence Městské policie Brno opět podařilo dosáhnout mimořádné dotace na projekt Senior akademie.

2. Prohlubování spolupráce s Odborem prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR.

Téměř tradicí se stala osobní účast ředitelky tohoto odboru paní Mgr. Jitky Gjuričové a paní PhDr. Ivany Dostálové, konzultantky pro města Brno a Jihomoravský kraj, na projednávání Městského programu prevence kriminality, počínaje celoměstským seminářem přes následné konzultace a projednávání žádosti o přidělení státní účelové dotace. I v roce 2011 byl projekt SVI považován OPK MV ČR za prioritní.

Pokračovala i úzká součinnost se specialistou v oblasti situační prevence JUDr. Tomášem Koníčkem při realizaci projektu Bezpečná lokalita – bezpečné bydlení. OPK MV ČR rovněž zorganizoval v MČ Brně-Bystřici v sídle firmy Beta control, s. r. o., která realizovala bezpečnostnětechnické části z oblasti situační prevence u projektu Bezpečná lokalita – bezpečné bydlení v MČ, celostátní seminář za účasti manažerů prevence kriminality a policejních specialistů z řady měst a obcí z celé ČR.

V průběhu roku 2011 byla prostřednictvím OPK MV ČR dána městu Brnu příležitost zapojit se formou vzdělávacího kurzu pro strážníky Městské policie Brno do programu prevence kriminality a extrémismu „Úsvit“. *Realizoval se projekt „Úsvit v Brně“ v celkové výši nákladů 148 000,- Kč.*

V rámci projektu Bezpečná lokalita – bezpečné bydlení se v roce 2011 realizoval projekt č. 3, „Sociální asistent volnočasových aktivit“ v celkové výši 100 000,- Kč a projekt č. 15 „Streetwork a nízkoprahové centrum Jekhetane – Společně“ s celkovými náklady ve výši rovněž 100 000,- Kč.

Projekt Systém včasné intervence II, realizovaný v městských částech Brno-střed, Brno-sever a Brno-Královo Pole, měl celkovou výši nákladů 290 000,- Kč.

3. Metodika měření účinnosti projektů v oblasti sociální prevence.

V roce 2011 se v realizaci úkolu nepokročilo, neboť podmínky dané nyní pro činnost partnera OPK MV ČR – Institutu pro kriminologii a sociální prevenci to neumožnily. K naší práci jsme v roce 2011 využili výsledků a závěrů opakovaného sociologického průzkumu „Vnímání pocitu bezpečnosti občany Brna“ z roku 2009. OPK MV ČR v závěru roku 2011 zveřejnilo překlad německých beccariánských materiálů: Beccariovy normy k zajištění kvality projektů na prevenci proti kriminalitě, které umožňují absenci našich evaluačních metod dočasně suplovat.

4. Práce multitému pro mládež pod gescí střediska Probační mediační služby ČR v Brně.

V roce 2011 se tzv. „velký multitém“ nesešel. Jeho jednání nahradil „multitém malý“, složený z pracovníků OSPOD ÚMČ Brno-střed, Brno-sever, DRROM, romského střediska, Pedagogicko-psychologické poradny, školních preventistů, zástupce o. s. Podané ruce, Městské policie Brno, OO Policie ČR, někdy i protidrogové koordinátory KCP OSP MMB a ad hoc přizvaných odborníků na právě řešenou problematiku. Tento tým se scházel 1krát za měsíc. Těžiště práce multitému se z PaMS přesunulo na orgány OSPOD a celý systém SVI byl v roce 2011 postupně převeden do gesce MPSV. S koncem roku 2011 tím skončila přímá vazba oblasti prevence kriminality na Systém včasné intervence celostátně i místně. Pouze v oblasti třetího pilíře, tj. resocializačních a dalších typů programů a projektů, bude spolupráce PaMS, vnitra a sociálních věcí pokračovat.

5. Spolupráce na mezinárodní úrovni.

V roce 2011 ukončila za Maďarského předsednictví EU pracovní skupina „Bezpečné město“ (Prevence kriminality) svoji činnost. Řada měst přestoupila do pracovní skupiny „Migrace a integrace“, která v rámci své činnosti řeší i problematiku bezpečnosti a prevence kriminality. Brno v průběhu roku 2011 rovněž přešlo (po souhlasu RMB) do této pracovní skupiny. Dosud jediné jednání, kterého jsme se zúčastnili v Mnichově (BRD), přineslo i nové poznatky k řešení problematiky problémových jedinců z rizikové skupiny národnostních menšin. Na Německém preventivním dnu v Oldenburgu jsme se seznámili s novými metodami práce manažerů prevence kriminality v německy mluvících zemích a s možnostmi využití, ale i zneužití moderní techniky, protože hlavním tématem byla oblast počítačové kriminality a kyberšikany. Projekty z této oblasti realizuje v rámci města Brna a Jihomoravského kraje jak MP Brno, tak Policie ČR.

Pro pomoc při zajištění všech uvedených forem spolupráce na mezinárodní úrovni byl v roce 2011 realizován projekt „Projekty spolupráce Koordinačního centra prevence“ ve spolupráci s Odborem zahraničních vztahů MMB v celkové hodnotě 160 000,- Kč.

Plnění krátkodobých úkolů v roce 2011

1. Podpora projektů, které se v oblasti sekundární sociální prevence zabývají rizikovými skupinami dětí a mládeže bez ohledu na barvu pleti. Gestory projektů byli předkladatelé a realizátoři. Uskutečnily se tyto projekty:

<i>Systém včasné intervence II (OSP MMB)</i>	290 00,- Kč
<i>Bezpečně na internetu – kyberšikana (MP Brno)</i>	150 000,- Kč
<i>Sociální asistent volnočasových aktivit (MP Brno)</i>	100 000,- Kč
<i>Pojďte za mnou, já to tady znám (Kulička o. s.)</i>	238 786,- Kč
<i>Spokojená rodina (Člověk člověku o. s.)</i>	240 00,- Kč
<i>Bezpečný prostor (Rundenstein, o. s.)</i>	80 000,- Kč
<i>Celoroční tematické etapové hry pro děti (Česká tábornická unie)</i>	242 331,- Kč

<i>Ze školy do škol (Vyšší policejní škola MV v Brně)</i>	30 000,- Kč
<i>Aristoteles (Ratolest Brno, o. s.)</i>	67 000,- Kč
<i>Změnit směr (Ratolest Brno, o. s.)</i>	221 802,- Kč
<i>Klub Vespod (Salesiánské středisko mládeže – DDM – Líšeň)</i>	388 906,- Kč
<i>Nízkoprahový klub pro děti a mládež (ZOO Brno, p. o.)</i>	45 280,- Kč
<i>Hudební klub (ÚMČ Brno-Slatina pro pobočku Fantázia DDM Junior)</i>	141 584,- Kč
<i>Probační program „Právo pro každý den“ (DNO, o. s.)</i>	26 000,- Kč

2. Podpora dílčích projektů NNO, církevních organizací, romských a proromských organizací směřujících k eliminaci sociálně patologických jevů v romském etniku. Uskutečnily se tyto projekty:

<i>Bojovat srdcem (Coracao de Capoeira, o. s.)</i>	68 030,- Kč
<i>Rozšíření nabídky volnočasových aktivit pro rizikové skupiny dětí a mládeže (DDM – Junior, p. o.)</i>	120 000,- Kč
<i>Pestrá klubovna (Sdružení pěstounských rodin, o. s.)</i>	80 505,- Kč
<i>Streetwork a nízkoprahové centrum Jekhetane – Společně (MČ Brno-Nový Lískovec)</i>	100 000,- Kč
<i>Nízkoprahová klubovna (Petrov, o. s.)</i>	121 500,- Kč

3. Podpora projektů z oblasti situační prevence, které směřují k znesnadnění páchaní trestné činnosti majetkové.

Všechny kamerové body jsou již převedeny z majetku Policie ČR do majetku statutárního města Brna, respektive na Odbor dopravy MMB. V roce 2011 se realizoval pouze 1 projekt z oblasti situační prevence formou zakoupení sady jízdních kol a výstroje pro Policii ČR.

<i>Mobilní a dostupní (Krajské ředitelství Policie Jihomoravského kraje)</i>	70 000,- Kč
--	-------------

4. Podpora projektů Městské policie Brno typu „Senior akademie“, podpora projektů Bílého kruhu bezpečí a podpora projektů NNO, které poskytují služby lidem v krizových situacích, obětem domácího násilí, obětem obchodování s lidmi za účelem sexuálního zneužívání, prostitujícím atd. Uskutečnily se tyto projekty:

<i>Psychosociální pomoc obětem sexuálního násilí (Persefona, o. s.)</i>	434 260,- Kč
<i>Poradenské centrum R-R (Rozkoš bez rizika, o. s.)</i>	192 000,- Kč
<i>Senior akademie VI. (Městská policie Brno)</i>	407 699,- Kč
<i>Povýstupní péče – Drogové služby ve vězení a následná péče (Sdružení Podané ruce, o. s.)</i>	2 366 900,- Kč
<i>Sekundární prevence u obětí a svědků domácího násilí (Magdalenium, o. s.)</i>	58 000,- Kč
<i>Brno lepším místem pro život (Sdružení obrany spotřebitelů Jihomoravského kraje, o. s.)</i>	131 315,- Kč

5. Podpora projektů na zabezpečení činnosti informačních místností Policie ČR a Městské policie Brno včetně autobusu MOBIDIKu

V roce 2011 byl předložen a realizoval se pouze jeden projekt, který byl ze strany preventivně informační místnosti Policie ČR iniciován, jehož realizace však proběhla na Ústředním hřbitově v Brně. Jedná se o projekt:

<i>Víš, kde máš svou tašku? (Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje)</i>	60 000,- Kč
--	-------------

6. Podpora projektů Policie ČR a Městské policie Brno, které jsou zaměřeny na rizikové skupiny dětí a mládeže, na zvyšování právního vědomí, ale i právní odpovědnosti.

V roce 2011 nebyl žádný takový projekt předložen a ani se v rámci Městského programu prevence kriminality nerealizoval. Neznamená to ovšem, že by Městská policie Brno či Policie ČR takové projekty dále ve školách a školských zařízeních samostatně nerealizovala. K této oblasti lze ovšem zahrnout projekt Městské policie Brno: Bezpečně na internetu – kyberšikana, uvedený na jiném místě tohoto materiálu.

7. Podpora projektů městských částí, snažících se eliminovat vandalismus, sprejerství, snažících se o estetizaci prostředí (vybavování hřišť nerozbitnými prvky), budování nízkoprahových kluboven (vnitřní vybavení) nebo pořádáním společných akcí s NNO, které se rizikovými skupinami dětí a mládeže zabývají.

Do této oblasti lze zahrnout projekt Streetwork a nízkoprahové centrum Jekhetane – Společně městské části Brno-Nový Lískovec, který je součástí širšího projektu Bezpečná lokalita – bezpečné bydlení (realizátora Městské policie Brno) a je uveden na jiném místě tohoto materiálu.

Závěr

Celková hodnota vybudovaného díla za rok 2011 činila 7 504 444,- Kč, z toho dotace Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR činila 597 000,- Kč a z rozpočtu města Brna 2 491 639,- Kč.

Bylo realizováno celkem 29 projektů (1 projekt z toho v rámci programu Úsvit), z toho 24 sociální prevence, 1 situační prevence, 4 projekty – informace pro občany o možnostech ochrany a obrany před trestnou činností.

Od počátku realizace jednotlivých typů programů prevence kriminality ve městě Brně v roce 1996 se už realizovalo celkem 378 projektů a celková hodnota vybudovaného díla činí 201 248 309,39 Kč.

Vzhledem k výsledkům komplexní bezpečnostní analýzy města, zejména policejním statistikám, ze kterých vyplývá pro město Brno v roce 2011 další pokles trestné činnosti, se lze domnívat, že uplatnění koncepce prevence kriminality v praxi je pro město Brno přínosem a je úspěšné. Potvrzují to i výsledky a ocenění naší práce, kterých se statutárnímu městu Brno díky realizátorům jednotlivých dílčích projektů na domácí scéně, ale i v zahraničí v roce 2011 dostalo.